

**Olen jõudnud ammu sinnamaani, kus mulle on kõige suurem tunnus-
tus see, kui volikogu liikmed minu seisukohti mõistavad ning mind
väarikalt kohtlevad. Palga suurus polegi nii tähtis.**

ERICH PALM, Pärsti vallavanem
LK 4-5

Festival hoiab eesti roki- kultuuri aus

Täna Viljandis algav «Rock Ramp» on Eestis tänava suurim omataoline muusikapidu. Kolme päeva kodumaiste artisti-dega täita pole raske, pigem on tegemist nende äramahutamisega.

LK 3

KURITEGEVUS

Pätid lõhkused pühakoja ukse

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Ehkki ööl vastu pühapäeva Paistu kiriku ust lõhkunud kurikaelad ei pääsenud hoonesse sisse, jätsid nad endast maha pisikese maakoguduse jaoks kopsaka kahju.

Paistu pühakoja tornialune kahe poolega uks paistis eile esmapilgul ajahambast puretud, kuid muidu korras. Abilised olid seda pühapäeva õhtuks nii palju parandanud, kui see käepäraste vahenditega võimalik oli.

Paistu koguduse õpetaja Raivo Asuküla näitas aktsiaseltsi Pärlin eksperthinnangut, milles seisab, et ukse endisesse seisukorda viimiseks on vaja lahti võtta piirlaud, lukukorpus ja voodrilaud, vahetada välja ukseraami purustatud prussid, paigaldada metalltugevdused ning pinnad pahteldada ja värvida. Koos materjalide, veo, tööraha ja riigimaksudega läheb taastamine maksma 1620 eurot.

Signalisatsioon päästis hullemast

Raivo Asukülal on põhjendatud kahtlus, et taastamine kujuneb kallimaks. Ta märkis, et 160 aastat vanal uksele on palju keerukaid puitnikerdusi ning kuna aeg on teinud selle

kallal oma töö, võib uue ukse tellimine vana taastamisest odavamaks kujuneda.

«Ma arvan, et kokku võib kuluda ka kolm või neli tuhat eurot,» hindas Asuküla.

Kahjud võinuksid olla veelgi suuremad, kui kirikule paigaldatud signalisatsioon poleks pättide kangutamise peale türgama hakanud. Raivo Asuküla, kes elab pühakoja kõrval, ütles, et see hakkas tööle kella poole ühe paiku öösel. Ta läks taskulambiga kiriku ümbrust kontrollima, kuid ei märganud ühtegi kahtlast kuju. Isegi see, et uks on lõhutud, jäi tal pimeduses kahe silma vahele. Purustusi märkas Asuküla pühapäeva hommikul.

Piirkonnakonstaabel lahkub ametist

Et Raivo Asuküla kutsus sündmuskohale korrakaitsjad ning kirjutas sisse-murdmiskatse kohta ka avalduse, tegeleb juhtunu uurimisega politsei.

Eelmise laupäeva «Sakala» esiküljelt võis lugeda, et sel reedel on Pärsti, Kõpu ja Paistu valla piirkonnakonstaablil Andres Pihlakul viimane tööpäev. Asendajat omal soovil lahkuvale kordnikule otsima ei hakata, sest sel ametikohal makstav palk ei peibuta. Pihlaku töö tuleb edaspidi ära teha kõigil olemasolevatel konstaablitel.

Viljandimaa politseijuhi Alvar Pähkli sõnul on Paistu vald kuritegevuse poolest tavapäraselt rahulik piirkond. Päh-

Paistu koguduse õpetaja Raivo Asuküla näitab hädapärast korda tehtud ust, mis vajab parandamist.

kel lisas, et kuna Paistu asub Viljandi lähedal, jõuab politseipatrull sinna kiiresti.

Küsimusele, kas niisuguste juhtumite lahendamine võib muutuda politseile selles piirkonnas raskemaks, sest ametist

lahkub inimene, kes võiks kohalikku elu hästi tunda, vastas Pähkel eitavalt.

«Piirkonnakonstaabel, kes elab Viljandis, ei pruugigi kohalikku elu nii hästi tunda,» sõnas ta.

Läinud nädalal pandi kuri-töö toime ühes Läänemaa pühakojas: ööl vastu 23. juulit murti Noarootsi Rooslepa signalisatsiooni all olnud kabelise ning varastati hulgaliselt väärtuslikku kirikuvara.

uponor
Põrandakütte toru ja plastkollektorid
KUNI -29%
E-R 8.00-17.00
Reinu tee 25
kampaania.dahl.ee

ILM

22°

Täna on vahelduva pilvisusega ilm. Puhub edela-tuul kiirusega 5–10 meetrit sekundis, äikese ajal on tuul puhanguiline. Sooja on 19–22 kraadi. Viljandi järve vee temperatuur oli eile pärastlõunal 20 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 5.09 ja loojub kell 21.38.

VILJANDIS

Kutsekool ootab uusi õpilasi

Täna 15. augustini saab ühendatud kutsekeskkoolis õppida soovija viia oma dokumendid aadressil Leola tänav 15-a või esitada interneti kaudu aadressil www.vykk.vil.ee.

1.08.-4.08.2013

**SUPER
HINNAD**
Arbuus, 0,39 kg

0,95
-29% → 26%
Vene juust 50%, viilutatud, Estover, 150 g, 6,33/kg

1,45
-79% → 18%
Rafineeritud rapsiõli, Selver, 1 L

3,99
-61% → 35%
Jahutatud sea kaelakarbonaad, kg

21,50
-26% → 18%
Suhkur, 25 kg, 0,86/kg

JUHTKIRI

Veidrus, mis paneb küsima

Kartust, et Pärsti vallavanema Erich Palmi ootamatult suure palgatõusu taga võivad olla varjatud seosed, ei ole võimalik tõendada, sest tõendeid lihtsalt pole. Küll aga võib täie kindlusega öelda, et Pärsti vallavolikogu sotsiaaldemokraadist opositsiooni juhtkuju Margus Toomla ettepanek viiekordistada Palmi töötasu kasv oli kõiki asjaolusid arvesse võttes nii veider, et paneb küsima ja kahtlema. Küsima, millest on asjade selline kulg ajendatud, ning kahtlema, et seesama ajend valgust ei kardä.

Tõik, et Toomla soovis päeva jagu mõtlemisaega, kui «Sakala» palus tal kommenteerida oma ootamatut otsust vallavolikogu istungil Erich Palmile plaanitud suurema palgatõus välja pakkuda, ei mõju kõhkluksi hajutavalt. Otse vastupidi: see viitab, et opositsionääril polnud head põhjust kohe välja käia.

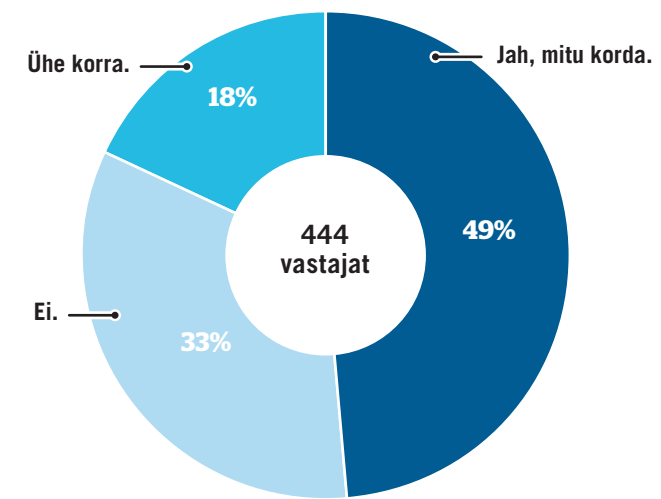
Väärrib väljatoomist, et traditsiooniliselt pole Pärsti vallas valimistevahelisel perioodil vallajuhi töötasu kergitatud ning et vanasti valitses Pärsti vallavolikogus koalitsiooni ja opositsiooni vahel selge vastasseis. Mõlemad tõigad panevad küsima: millest on muudatus tingitud?

Tuleb siiski mõõnda, et varem Keskerakonda kuulunud Erich Palmi kandideerimine kohalikel valimistel Sotsiaaldemokraatliku Erakonna nimekirjas on väga loogiline. Keskerakonnast astus ta ise välja, Isamaa ja Res Publica Liidu eesotsas on Palmi tugevaim vastane loodava rõngasvalla juhi kohale Ene Saar ning Reformierakonda kuulub Viiratsi vallavanem Sulev Kannimäe, kes on uue valla vanema kohast kahtlemata samuti huvitatud.

Ei saa välistada, et Margus Toomla pidas oma ettepanekuga silmas Erich Palmi sotside hulka meelitamist, aga ka seda, et ta tõepoolest tahtis vallavanemat siiralt tunnustada. Ning täiesti võimalik on ka see, et Palm Toomla kavatsustest midagi ei teadnud.

VEEBIKÜSITLUS

Kas olete kunagi leidnud mõne ohtliku kaevu?

Allikas: «Sakala»

Omavalitsused, töökohad ja tulevik

OMAVALITSUSTE VOLIKOGUDE valimised on ees. Kandideerijad lubavad töötada helgema tuleviku nimel. Valijad teevad valiku.

Kuidas mõõta omavalitsuse edukust? Võimalusi on mitu, aga kõikide mõõdikute mõdik on inimeste arv. Kasvava elanike arvuga maakondi on ainult kaks: Harju- ja Tartumaa. Omavalitsusi, kus inimeste arv on suurenenud, tuleb kokku kõigest kolmekümne ümber.

Mida siis teha teistes valdades ja linnades? Kas tunnista-da suutmatust? Või näidata siiski ette meetmed, mis toetavad inimeste toimetulekut ja elamist ka suurtest keskustest kaugemal?

Põhjuse seal elada pakuvad mitu asja, sealhulgas võimalus lapsi kasvatada, eneseteostust leida ning arstiabi saada. Teisisõnu: tähtsad on arst, apteek, kool, kultuurimaja ja lasteaed.

Töökoha kättesaadavus on samuti üks esimesi tingimusi, mille inimene oma elukohale esitab. Tallinna ülikooli Haapsalu kolledž korraldas Läänemaa abiturientide hulgas 2010. aastal uuringu, millest selgus, et kõigest 13 protsenti keskkooli lõpetajaid loodab leida töökoha kodumaakonnas. Plaan naasta pärast õpinguid oli 24 protsendil lõpetajatel.

See on ääretult kurb tõdemus. Võib aimata, et tulemused ei erineks kuigi palju ka teistes regiooni keskusest eemale jäävates maakondades.

SOTSIAALSE TARISTU arendamine ei tõeksta rahvastiku väljavoolu, juhul kui kohapeal ei ole võimalik teenida elatist. Meil ei ole vaja kaugelt ega kaua otsida näiteid, et isegi äsja renoveeritud kool, staadion või kultuurimaja ei suuda elanikke piirkonnas kinni hoida.

Tavalise inimese soovi elada keskusest kaugel määrab suuresti töökoha kättesaadavus. Tööalast väljarännet ei põhjusta niivõrd hirmus isu võõrsil elada, kui võrd hädavajadus.

Me ei saa öelda, nagu poleks riigi tasandil midagi ette võetud majanduse edendamiseks ja töökohade tekitamiseks. Sadu tuhandeid eurosid nii kohaliku kui Euroopa maksumaksja raha on kulutatud ja kulutatakse veel ettevõtjate ja ettevõtluskeskkonna toetamiseks. Kui tulemus meid ei rahulda, tuleb paraku tõdeda, et tehtud on vähe või valesid asju.

NEEME SUUR

riigikogu õiguskomisjoni liige Sotsiaaldemokraatlik Erakond

Seni pole maksundusele lähenetud regionaalpoliitiliselt ja Euroopa Liidu raha jagades on liiga vähe silmas peetud regionaalset aspekti. Hea seegi, et üldiselt on aru saadud: riik peab andma töökohtade loomisesse oma panuse.

Teguviise saab kohendada ja muuta. Omavalitsuste tasandil selline arusaamine paraku puudub.

LIIGA LEVINUD on omavalitsusjuhtide seas arvamus, et omavalitsus ei saa ettevõtluse edendamiseks midagi teha ega peagi tegema. Leidub ka vastupidiseid, positiivseid näiteid, kuid tihti on omavalitsuste hoiak pigem tõrjuv.

Seadus ei kohusta omavalitsusi ettevõtluskeskkonna ja töökohade kättesaadavuse pärast muret tundma. Raha napib isegi seaduses kirjas olevate kohustuste täitmiseks, seepärast sõltub kõik kohalike juhtide eelistustest ja väärtushinnangutest.

2012. aastal korraldas Eesti kaubandus-tööstuskoda omavalitsuste ettevõtlussõbralikkuse uuringu. Selle tulemustest nähtub, et 70 protsenti ettevõtjaid on kogenud omavalitsuste tõrjuvat hoiakut. Ettevõtjad peavad põhilisteks probleemideks seda, et omavalitsustel pole huvi ja motivatsiooni ettevõtluse arengule kaasa aidata, nad pole kohustatud ettevõtlust soodustama, nende ametnikud on ebakompetentsed, napib raha ja levinud on korruptsioon.

UURINGUFIRMA PRAXIS analüütiku Anne Jürgensoni sulest ilmus aasta algul Euroopa statistikakogumike ülevaade. Selle kokkuvõttega võib öelda, et Eesti inimene on ettevõtlik ja siinse ettevõtlusaktiivsuse pärast pole meil põhjust häbene-da. Mida saab siis ikkagi teha omavalitsus?

Võimalusi ettevõtluskeskkonda edendada on mitu, olgu siis koolides ettevõtlusõpet korraldades, lasteaias lahtiolekut või bussiliiklust ettevõtte vajaduste järgi sättides, nõustades, kohalikku bürokraatiat

”**Liiga levinud on omavalitsusjuhtide seas arvamus, et omavalitsus ei saa ettevõtluse edendamiseks midagi teha ega peagi tegema.**

vähendades või kohapealseid võimalusi reklaamides.

Ühtlasi saab omavalitsus rajada taristu, luua kaugtöökohti, pakkuda rendipindu või anda otsest stardiabi.

Igal juhul on selles valdkonnas asjakohane rääkida omavalitsuste koostööst, nii et tähtis osa on ka omavalitsusliidul. Alustama peab sõnadest «jah, see on meie asi».

Sotsiaaldemokraadid andsid suve algul riigikogu menetleda eelnõu, mille järgi ettevõtluskeskkonna arendamine peaks saama omavalitsustele ja omavalitsusliitudele kohustuseks. Ette nähti ka selle ülesande täitmiseks riigieelarvest raha eraldamine.

Me ei tohi pealt vaadata, kuidas inimesed ja töökohad valguvad kokku paari suurema keskuse ümber või liiguvad Eestist välja. Töökohade loomisele kaasaaitamine ei ole ainult riigi tasandi probleem.

TSITAADID

«Eesti ei ole kindlasti enam odav maa, aga ta ei ole veel tõeliselt kallis. Oluline muutus, mis viimase viie aastaga on toimunud, on see, et oleme tõusnud üheks kallimaks riigiks niinimetatud uue Euroopa maade seas.»

Euroopas ringreisil käinud ajakirjanik Mikk Salu («Postimees», 31. juuli)

«Piiri kuritegude ja väärtegade vahel pole selge, kvantitatiivne, vaid on nii-öelda kvantitatiivne. Paljudel juhtudel lähevad väärted sujuvalt üle kuritegudeks, mis toob kaasa õigusliku segaduse.»

Tartu ülikooli kriminoloogiaprofessor Jüri Saar Eesti karistusseadustikust (ERR, 31. juuli)

«President Meri küll suitsetas, kuid jälgis hoolikalt oma kuvandit ega jäänud fotograafide ette suitsuga. Ilves pole saladust teinud oma õllelembusest, ilmselt süüvimata, mis signaale ta avalikkusele edastab.»

Ajakirjanik Laur Uudam («Ohtuleht», 31. juuli)

«Rahvastiku vananemise ja ettevõtlikumana osa väljarände taustal ei ole mõtet viidata rahva mingile müütilisele elujõule, mis pärast Liivi sõda Eestimaa nagu imekombel rahvaga täitis, ja uskuda, et see juhtub nüüdki. Aeg on paraku teine.»

Kirjanik Ülo Mattheus («Postimees», 31. juuli)

«Tööd tuleb teha palju, aga hästi.»

Majandusteadlane Andres Arrak (ERR, 31. juuli)

«Tihti veel lihtsalt ei tulda selle peale, et on elementaarne luua tingimused ka erivajadustega inimestele. Uus planeerimis- ja ehitusseadus peab selle poolest olema täiesti selge.»

Välisminister Urmas Paet («Postimees», 31. juuli)

«Vabas õhus on kaunist suveõhtut küll tore muusika saatel veeta, aga tähelepanu on veidi hajutatud, tingimused ja olustik on hoopis teised kui saalis. Inimkond on oma ajaloo jooksul siiski ehitanud suurepärase kontserdisaali üle kogu maakera selleks, et muusika kõik nüansid pääseksid mõjule.»

Dirigent Paul Mägi («Postimees», 31. juuli)

PRÄÄNIK

Ansambel Curly Strings sai valmis loo «Maailm heliseb» Viljandis filmitud video.

PIITS

Kurikaelad lõhkusid ööl vastu pühapäeva Paistu kiriku tornialuse ukse.

UUDISED

Toimetaja HANS VÄRE, 433 0050, sakala@ajaleht.ee

3000

Ööl vastu teispäeva varas-
tati Pärsti vallas Vanamõisa
külas talu garaaži kõrvalt
keevitusaparaat, kaks kee-
vitusballooni koos voolikute
ja keevituspitsidega ning
alasi. Kahju on 3000 eurot.

Lauri Viileberg (vasakul) ja Juhan Nõps proovisid Teise Kirsimäe lava turvatara vastupidavust eile väikese vihmahoo ajal. Festivalipäevadeks lubab ilmajaam kuiva ning sooja, kuid mitte kõrvetavat ilma, nagu on enamasti «Rock Rambi» ajal olnud.

ELMO RIIG

FESTIVAL

Rokkarid astuvad täna rambivalgusse

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Täna algab Viljandis «Rock Ramp». Seitsme aasta eest tuhest tõusnud muusikapidu on tänavu Eesti roki suurim festival. Kolme päeva jooksul jõuab lavale 39 artisti, kõik kodumaised tegijad.

Teiste hulgas annavad kontserdi Winny Puhh, Ott Lepland, No-Big-Silence, HND, Shanon, HU?, Pedigree ja DND.

Õlg alla

Möödunud aastal käis festivalil peaaegu 4000 muusikahuvilist. Eelmüügi andmete põhjal võib oletada, et tänavu kasvab publiku hulk veelgi.

Nahka rüütatud ning tätoveeringutega kaetud pikajuukseliste rokkmeeste pidu on Viljandis tavaliselt kulgenud rahumeelselt. Kui mullu tekkiski linnas paar rüselust, siis festivaliga need seotud ei olnud ning korraldajad loodavad, et ka tänavu saadakse hakkama vahejuhtumiteta.

«Esimesed kolm-neli aastat olid küll veidi kriitilised, kuid

nüüd tunneme end üsna kindlalt. Seda isegi tänavu suvel, kui kõikvõimalikke festivale on kuidagi väga palju,» arutles peakorraldaja Juhan Nõps. «Meie trump on muidugi suurepärase esinemispaik. Viljandi on end festivalilinnana tõestanud.»

Korraldaja Lauri Viileberg ütles, et umbes kolmandik kuulajaid on Viljandist, kolmandik tuleb mujalt ning ülejäänud on bändide ja sponsorite külalised ning lasterikkad pered.

Nõps märkis, et tegemist on üsna patriotliku üritusega, mis majanduslikust seisukohast tulu ei too, kuid pluss on sel siiski mitu. «Kasu tuleb teistmoodi: hoiame ikka roki kultuuri ning hoolitseme selle eest, et noortel midagi linnas teha oleks,» mõtiskles peakorraldaja. «Muidugi paneme eesti muusikale öla alla ja arvan, et oleme sellega kenasti hakkama saanud.»

Ainult kodumaine

Festival peaks andma hea ülevaate eesti rokkmuusika seisust ning pakkuma midagi igale maitsele. Lavale tulevad tuntud tegijad ning samas tutvustatakse eesti roki järelkasvu.

«Kolm päeva kodumaiste artistidega täita pole mingi

probleem, pigem on mure nende äramahutamisega. Alati võiks kõrval julgelt käima panna teise festivali, kui mitte isegi kolmanda,» rääkis Juhan Nõps. Järgmisel aastal, kui saab valmis uus lauluväljak, mõeldakse tema sõnul väga sügavalt kolme välilava peale.

«Esineda soovijaid on tunduvalt rohkem, kui ära mahub,» kinnitas Lauri Viileberg. «Meil oli väga tihe arupidamine, keda võtta ja keda jätta. Eks finantsiline külg pane ka asjad paika.»

Festivali kontserdid tulevad Teisel Kirsimäel ja Kaevumäel. Tehniliste probleemide tõttu ei saanud õigeks ajaks valmis Viljandi tudengiklubi ning nii on festivali ööklubi juba tuttavas kontserdipaigas, vanas lennukitehases.

«Tänavu ei ole meil ühtegi räpp- ja punkartisti, kes varem on alati esindatud olnud,» kõneles Nõps esinejaid tutvustades. «Ühest küljest kurb, kuid teisest küljest on nendele stiilidele keskendunud festivalid ka olemas. Meie siis pakume tänavu rohkem muusikat rokkmeestele.»

Esinejate nimekirja vaadates on paljudel tekkinud küsimused Ott Leplandi ja roki seostest, aga sellele on korraldajatel vastus varrukast võtta.

«Ta tegi juba kümneaastast «Lambarokki!» ütles Nõps naerdes. «Kui klubi Rubiin veel lahti oli, käis ta seal kevadel esinemas ja rokkis ikka väga korralikult. Kui teda koos bändiga lavale näha, ei tohiks küll mingeid kahtlusi tekkida.»

”

Meil oli väga tihe arupidamine, keda võtta ja keda jätta. Eks finantsiline külg pane ka asjad paika.

LAURI VILEBERG, korraldaja

Festivali telklaager asub tänavu veidi teises kohas kui varem: Viljandi kesklinna kooli, endise maagümnaasiumi spordiplatsil. «Rock Rambiga» samal ajal on Viljandis moto-meeste omavaheline jõukatsumine «Motoramm».

Festival pakub tavapäraselt tasuta osalemisvõimalust alla 10- ja üle 60-aastastele, samuti vähekindlustatutele ja suurperedele. Neid võimalusi kasutatakse väga agaralt.

Ehitajad võtsid vägeva villa ette

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Viljandis Trepimäel seisv võimas villa, mille Tallinnast ära koliv maaelu edendamise sihtasutus laseb eeloleva aasta vältel oma uueks bürooks renoveerida, on esialgu veel trööstitus seisukorras.

Eile pärastlõunal allkirjastasid sihtasutuse ning aktsiaseltsi Pärli juhid ehituslepingu, mis näeb arhitektuuri-väärtusliku maja juures ette enam kui 880 000 euro eest töid. Samal ajal upitasid töömehed juba hoone kohale tõstukikorvi ning asusid sealt kivikatust survepesuriga samblast vabastama.

«Ehitusele kuluv summa kujuneb küll suuremaks, kui me arvasime, aga see pole probleem. Oleme seni säästvalt tegutsenud ning päris palju kasumit pangakontole kogunud,» rääkis sihtasutuse juht Raul Rosenberg eile majas ringkäiku tehes. Muu hulgas rõhutas ta, et maaelu edendamise sihtasutus on täielikult isemajandav ega kasuta investeeringuks senti-riigieelarve raha.

Selleks et hingematvalt ilusaid vaateid pakkuvast hoonest saaks korralik büroo, tuleb lisaks lihtsamatele remonditöödele katusekonstruktsioone välja vahetada, välisseinu soojustada, põlenud veranda üles ehitada ning vaheseinu ja treppe lammutada või teise kohta tõsta. Lõpuks peaks villast saama valgusküllane elitaarse loomuga töökoht paarikümnele inimesele.

Aadressi Oru tänav 21 kandev villa on leidnud jäänudustamist paljudel ajaloolistel postkaartidel, sest see torkab silma järve äärest linnale avaneval panoraaamil. Kui nõukogude ajal tegutses ehitises lasteaed, siis suurema osa taasiseseisvumise järgest ajast on see olnud tühi.

Sihtasutuse pealinnast ärakolimisele andis mullu töuke viljandlasest põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder, kelle veendumuse kohaselt tõuseb sellest tulu mitut moodi. «Esiteks teeme nii regionaalpoliitikat, kuid see pole kõige olulisem. Veel tähtsam on, et maaelu edendamise sihtasutuse õige koht ongi maakonnalinnas, mis on rohkem maaelu nägu kui Tallinn,» ütles ta eile ehituslepingu allkirjastamise järel.

Maaelu edendamise sihtasutuse juht Raul Rosenberg ja aktsiaseltsi Pärli tegevdirektor Enno Pikkpõld allkirjastasid eile kümnekonna asjaosalise ees villa renoveerimislepingu.

ELMO RIIG

Parika külas takistasid liiklust tee kukkunud puud

Teispäeval kell 17.28 sai päästeamet väljakutse Kolga-Jaani valda Parika külla, kus kolm teele langenud puud takistasid liiklust. Kohale sõitis Kolga-Jaani vabatahtlik päästekomando.

Komandopealik Kalevi Kauri sõnul oli nende kohale jõudmise hetkeks keegi tee vabastamisele juba saega pisut kaasa aidanud, nii et autod pääsesid kukkunud puude vahelt läbi. Päästjad tükeldasid puud, ladusid virna ja puhastasid tee oksatest.

Kaur ütles, et õnnetuse põhjuseks oli rabapinnasest koos juurtega välja vajunud suur mänd, mis oli ühe pise-männi ja ühe haavapuu endaga lihtsalt kaasa tirinud. Mingisugust suuremat tormi seal kandis tol päeval ei täheldatud.

«Tavaline looduse ringlus, nagu need asjad ikka käivad,» nentis Kolga-Jaani komandopealik. Tema andmeil õnnetuses keegi vigastada ei saanud ja tee oli suletud väga lühikest aega. («Sakala»)

Üleile avalikustas Curly Strings Youtube'is oma loo «Maailm heliseb» video, mis on filmitud Viljandis. Eile hommikuks oli video kogunud juba üle viie tuhande vaatamise.

ANNA AURELIA MINEV

Viljandi kaunites paikades filmitud video kogus ööpäevaga tuhandeid vaatajaid

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Balti filmi- ja meedia-
kooli tudengid ning pä-
rimusmuusikutest an-
sambel Curly Strings
said maha eriti ilusa ja
tantsulise videoklipiga,
mis on filmitud Viljandi
vanalinnas.

Kui Curly Strings muusikavi-
deo «Maailm heliseb» üleile
Youtube'i keskkonda üles lae-
ti, kogus see kiiresti populaar-
sust ning eile hommikuks oli
seda vaadatud üle viie tuhan-
de korra.

Suvi südames

Muusikavideo režissöörile
Heli Luigele oli tehtud töö po-
pulaarsus eile hommikul to-
redaks üllatuseks. Ta lausus,
et ilmselt meeldis see inimes-
tele sellepärast, et laul ja vi-
deo on mõlemad väga rõõm-
sad ning toovad suve süda-
messe.

Aasta jagu avalikult tegut-
senud Curly Strings esimese
muusikavideo kohta ütles
laulja Eeva Talsi, et hea asi
sai valmis tänu heale mees-
konnale. «Loo võib valmis kir-
jutada, aga see ei ole kunagi
õige enne, kui pole sattunud
õigele bändile,» rääkis ta.
«Tahtsime proovida, kuidas
on muusikavideot teha, ja te-
gime nii, et endal ka lõbus
oleks. On ju ainult tore, kui
see inimestele meeldib.»

Teosest leiab ennast ka
hulk linnarahvast, kes muusi-
kute Facebookis tehtud kutse

peale võtteplatsile tantsima
kogunesid. Luige jutu järgi
võis neid olla kolmekümne
ringis.

Ansambli liikme Jalmar
Vabarna üleskutset oli sot-
siaalse meedias jagatud küll ligi
500 korda, kuid kohale tuli mõ-
nikümme inimest. «Neist,
kelleni info on jõudnud, tuleb
kohale pisku,» tõdes Luik. Siis-
ki võib osalejate vähesust põh-
jendada sellega, et filmiti va-
hetult pärast jaanipäeva, kui
oli puhkuse aeg ning paljusid
polnud Viljandis.

Liiga magus kaader

Samas need, kes kohale saa-
busid, olid nii Heli Luige kui
Eeva Talsi sõnul ülimalt lõbu-
sad ja tulid hästi kaasa.

Kogu filmitud materjalist
ei mahtunud video lõppver-
siooni umbes kolmandik. Ka-
sutamata jäi ka teise võtte-
päeva lõpul filmitud kaader,
kus eriti palju rahvast lustis
lõkke ümber.

Luik põhjendas valikut
sellega, et inimesi oli lihtsalt
liiga palju ja nad olid nii äge-
dad, et varjasid juba muusi-
kut ära.

«Bänd jäi liiga taha,» sõ-
nas ta. Iseseisvalt oli viimane
kaader režissööri kinnitust
mööda väga kiht, aga see ei
sobinud enam videosse ja läks
ülemäära magusaks.

Ainuõige Viljandi

See, et taies just Viljandis val-
mis, oli kõigi asjaosaliste arva-
tes ainuõige valik. Muusikavi-
deo režissöör kõneles, et see
linn on visuaalses mõttes kasu-
tamata ning kui korra isegi

arutati, et tuleks Viljandi kõr-
val ka mõnd muud paika kaa-
luda, hääbus see mõte kiiresti.

«Bändi liikmed on aka-
deemias õppinud ja minagi
olen Viljandist pärit ning
meil kõigil oli Viljandi natu-
ke südame peal,» tunnistas
Heli Luik.

Koostöö Curly Strings
liikmete Eeva ja Villu Talsi,
Jalmar Vabarna ning Taavet
Nilleriga sai režissööri sõnut-
si alguse ühelt Balti filmi- ja
meediakooli ürituselt. Muusi-
kut olid sinna esinema kutsu-
tud ja tudengid otsustasid vas-
tutasuks teha neile muusika-
video. Luige hinnangul oli tal
bändiga algusest peale väga
hea klapp ning koostööd te-
hakse loodetavasti veel tule-
vikuski.

Kahel juunikuu lõpu päe-
val päeval filmitud esimene
ühistöö sai õigupoolest valmis
juba möödunud nädalal, va-
hetult enne Viljandi pärimus-
muusika festivali. «Aga et folk
tuli peale, oli meil targem vi-
deo eetrisse lükata pärast se-
da,» lausus Luik.

QR-koodi kasutades saab kuula-
ta Curly Strings lugu «Maailm
heliseb» ja vaadata videosse
jäädvustatud kaunist Viljandit.

TÖÖTASU

Mehed välistava valimisi silmas pidava «määrim

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Pikka aega Kesker-
konda kuulunud ja vii-
mased poolteist aastat
parteitu elu mekinud
Pärsti vallavanem Erich
Palm kandideerib sügi-
sestest valimistel loodava
Viljandi rõngasvalla vo-
likokku ilmselt sotside
esinumbrina.

Et maakonna üks staaži-
kaid vallajuhte tegi parteilise
valiku pärast seda, kui Pärsti
volikogus opositsioonis oleva
Sotsiaaldemokraatliku Era-
konna kohalik juhtfiguur Mar-
gus Toomla oli teinud ettepa-
neku vallavanema palka esi-
algses eelnõus märgitust tundu-
valt suurejoonelisemalt
kasvatada, on põhjust küsida,
kas neil kahel sündmusel
võiks olla seos.

Kui esimese eelnõu koha-
selt pidanuks Palmi töötasu ke-
vadel kasvama viis protsenti
nagu tema juhitava vallavalit-
suse ametnikel, siis Toomla ül-
latuslikult volikogu saalis teh-
tud ettepanek paisutas selle

protsendi viis korda suure-
maks. Et ettepanek tuli oposi-
tsioonist, ei hakanud sellele
keegi vastu vaidlema ning pal-
gatõus sai pikema diskussioo-
nita ametliku käigu.

Sestap seisabki Pärsti val-
lavanem nüüd oma 1800-euro-
se töötasuga Viljandimaa oma-
valitsusjuhtide palgareala tipus,
tagapool vaid 2411 eurot saa-
vast Viljandi linnapeast Loit
Kivistikust.

Midagi ebaeetilist pole

Nii Erich Palm kui Margus
Toomla möönavad, et tagantjä-
rele vaadates pakub tervikpilt
võimalusi mitmesugusteks tõl-
gendusteks, kuid raiuvad seal-
samas, et midagi salajast või
ebaetiliselt pole märtsikuise
palgaskasvu tagant põhjust otsi-
da.

Palm ütleb, et ei olnud vo-
likogu istungil kohal ja kuulis
sellisest käigust alles hiljem,
kui vallasekretär talle proto-
kolli tutvustas. Vallavanema
sõnul oli see nii talle kui valla
raamatupidajatele pigem halb
üllatus, sest aasta varem koos-
tatud eelarvestrateegia sellist
kulu ette ei näinud.

Ehkki sotside nimekirja
etteotsa asumist nimetab

ei teinud minu suhtes mingit
ettepanekut. Et mind aga voli-
kogus kohal polnud, siis ma ei
teagi, miks ja kuidas asi lõpuks
teisiti lahenes.

**Fakt on siiski see, et volikogu
liikmetele esitati kõigepealt
viie protsendiga eelnõu ja
suurem kasv tuli nagu välg
selgest taevast. Siin peitubki
vandenõuteooriate alus. Niisa-
ma asja ees, teist takka selli-
sed otsused tavaliselt ei sünni.**
Seega küsin uuesti: mis võis
Margus Toomlat, kes on voli-
kogus teie suhtes suisa oposi-
tsioonis, ajendada nii helde
pakkumisega välja tulema?
Ma ei tea. See oli meile halb ül-
latus. Sain sellest teada alles
siis, kui vallasekretär vallava-
litsusele volikogus toimunud
tutvustas.

Keda te «meie» all silmas peate?

Ennast ning neid vallavalitsuse
töötajaid, kes vastutavad
majandusliku ja rahalise poo-
le eest.

**Planeerija ja juhina võis see
teile ehk tõesti halb üllatus
olla. Samas ei tea ma kedagi,
kes suuremast sissetulekust
põhimõtteliselt ära ütleks.**
Mis te arvate, kas uus,
1800-eurone palk vastab teie

Palm ülimalt tõenäoliseks, rõ-
hutab ta, et pole seni selleko-
hast ametlikku avaldust all-
kirjastanud. Seega oleks vali-
mistel osalemist mitme kuu
taguse palgatõusuga seostada
tema arvates kohatu ja kum-
maline.

«Mulle on põhiküsimus
see, miks selline teemapüsti-
tus tuli alles nüüd, kui valimi-
sed on juba ukse ees,» arutleb
ta ning hindab seda ülekohtu-
seks.

Margus Toomla omakorda
ütleb, et tema ettepanek valla-
vanemale suurem palgaskasv
kirjutada tugines üksnes sise-
misele veendumusele, et juhi
töötasu polnud seni vastavuses
tema õlgadel lasuva vastutuse-
ga. «Kui ma juba ettepaneku
tegin, siis järelikult arvan, et
selline summa oleks mõistlik,»
sõnab ta ning lisab, et lähtus
oma arvutuses Viljandi linna-
pea palga suuruselt.

Ka Toomla tõstab esile, et
Erich Palmi kandideerimine
sotsiaaldemokraatide seas ei
ole veel täiesti kindel ning sel-
lekohased väited põhinevad
pelgalt suusõnalistel läbirääki-
mistel. «Ma ei taha sellest ava-
likult rääkida enne, kui asi on
ametlik. Inimesed võivad oma-
vahelistes vestlustes paljutki

Vallavanem Erich Palm

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Pärsti vallavanema Erich
Palmi sõnul tuli kevadi-
ne palgatõus talle soo-
tuks üllatusena ning
seetõttu polevat vähi-
matki põhjust sellekoha-
seid vandenõuteooriaid
tõsiselt võtta.

**Erich Palm, mis te arvate,
miks Margus Toomla tegi
märtsikuisel vallavolikogu ist-
tungil ootamatult ettepaneku
tõsta teie palka 25 protsendi,
mitte aga viie protsendi jagu
nagu vallavalitsuse ametni-
kel?**

Mulle oli juba eelmisel suvel,
kui koostasime valla eelarve
strateegiat, selge, et minul isik-
likult pole põhjust palgaskasvu-
ga arvestada. Paraku maksis
mulle kätte see, et olen suut-
nud tööd nii hästi korraldada,
et pole pidanud alati ise voli-
kogu istungitel kohal käima.
Nii ka nüüd.

Olime ametnike palga kas-
vu kindlaks määranud juba li-
gi aasta varem ning tänavu ke-
vadel jätkus see teema nagu lii-
nitoõ. Kui eelnõu läks volikok-
ku, ei pannud ma ennast tead-
likult sinna sisse. Vallavalitsus

**vastutusele ja koormusele pa-
remini kui senine tase?**

Olen jõudnud ammu sinna-
maani, kus mulle on kõige suu-
rem tunnustus see, kui voliko-
gu liikmed minu seisukohti
mõistavad ning mind väarikalt
kohtlevad. Palga suurus polegi
nii tähtis. Olen selle volikogu
ees pidanud läbi elama asju,
mida pole võimalik rahas kin-
ni maksta. Näiteks tervist ei
saa rahaga lappida.

**Kas võiks kõne alla tulla, et
lähete järgmisele volikogu ist-
tungile ja palute rahvaasemi-
kel eelmise otsuse üle vaada-
ta ning jääda näiteks viieprot-
sendilise tõusu juurde?**

Jah, see on võimalik. Aga sellist
asja oleks mõtet ette võtta ai-
nult veendumuses, et see ka õn-
nestub. Juhul kui volikogu jääb
endale kindlaks, teeksin lihtsalt
tsirkust või komöödiat. Mulle on
soovitatud, et ma seda ei teeks.

**Aga olgem ausad, Toomla lii-
gutus oli piisavalt kummali-
ne, et anda kahtlustele alust.**
Kui kindlad võime ikkagi olla,
et see polnud seotud teie
nõusolekuga kandideerida sü-
gisestest valimistel Toomla ko-
dupartei sotsiaaldemokraati-
de nimekirja esotsas. Pole
tarvis just palju fantaasiat, et
näha siin maksumaksja tas-

d ise»

SELGITUS

MARGUS TOOMLA, Pärsti vallavolikogu liige, sotsiaaldemokraat

Sellel, et Erich Palm kandideerib Viljandi vallavolikokku Sotsiaaldemokraatliku Erakonna esinumbrina, ei ole palgatõusuga mingit seost. Kui leidub inimesi, kes on sellise hüpoteesi püstitanud, peaksid nad seda ise põhjendama.

Kuigi ametlikku paberit selle kohta veel pole, kandideerib Pärsti vallavanem Erich Palm ühendvalla volikokku nähtavasti punase roosi parteiks hüütava Sotsiaaldemokraatliku Erakonna nimekirjas. Mingit majanduslikku kasu pole ta oma kinnitusel sellisest valikust saanud.

ELMO RIIG

kokku leppida ja pärast meelt muuta.»

«Sakala» palus olukorda oma vaatevinklist hinnata Pärsti vallavolikogus samuti opositsioonis oleva valimisliidu Roheline Vald esindajal Henri Värel, kes varem on rambivalgust kogenud kui vallavanema kõige tulisem kriitik. Ehkki ees seisvatel valimistel kandideerivad kõik kolm — nii Väre, Palm kui Toomla — sõbralikult juba ühes

sotsiaaldemokraatide nimekirjas, leidis Väre, et toimunu on tõepoolest pisut kummuline.

Seost ei saa välistada

«Tean, et tulevase sotsiaaldemokraatide nimekirja liikmena ning Erich Palmi ja Margus Toomla partnerina peaksin praegu vastama, et Palmi kandideerimine meie ridades pole kuidagi seotud kevadise pal-

gatõusuga, aga ausaks jäädes ei julge ma seda siiski välistada,» räägib ta.

Küsimusele, miks vallavanema palga küsimus volikogus pikemat arutelu ei põhjustanud, vastab Väre oletusega, et saadikud on hakanud oma volituste lõppemise eel väsima.

«Väga võimalik, et Toomla ettepanek tuli inimestele nii ootamatult, et nad ei taibanud seda kahtluse alla seada. Pealegi

poleks loogiliselt võttes Erich Palmi enda valimisliidu inimestel paslik sellele vastu vaielda. Ja eks palju sõltu ka taustainfost. Kui volikogu saali seinal oleks näidatud Viljandimaa vallavanemate palkade pingerida ning toodud ära ka elanike ja ametnike arvud või valitsemise kulu ühe elaniku kohta, siis ma ei välistaks, et Toomla ettepanek oleks tagasi lükatud,» jätkab Väre.

Kokkuvõttes peab ta siiski võimalikuks sedagi, et Toomla tegutses tõepoolest südame sunnil, tahtes Palmi siiralt tunnustada, sest viimasel ajal on volikogus olnud kirgi märksa vähem kui mõne aasta eest. «Ehk tõesti tahtis ta vallavanemat premeerida muutunud tööstiili eest,» lausub Väre.

Erich Palm sai Pärsti vallavanemaks 1993. aasta valimiste järel. Tänavuste valimiste järel

saab sellest omavalitsusest ajalugu, sest pärast liitumist Viiratsi, Paistu ja Saarepeedi vallaga tekib ümber Viljandi uus rõngasvald.

Kellest võiks saada loodava omavalitsuse vallavanem, ei oska praegu keegi ennustada. Küll aga näeb liitumisleping ette, et kõigile senistele vallavanematele tagatakse soovi korral töö vallavalitsuses osakonnajuhatajana.

m: palgatõus oli halb üllatus

kust võetud altkäemaksu või meelega otsidele soodsa vangerduse eest.

Tegu on spekulatsiooniga. Selline asi ei saaks olla võimalik.

Kusjuures seni pole ma kuskile allkirja andnud. Tegelikult on mul olnud märksa rohkem kui üks valik. Minuga on pidanud korduvaid läbirääkimisi kõik suuremad erakonnad, kaasa arvatud Keskerakond (sealt astus Erich Palm 2011. aasta oktoobris välja — toimetuse).

Osa neist tahtnuks, et ma oleks juba aasta tagasi oma valiku lukku pannud, kuid otsustasin seda teha võimalikult hilja. Mind häiris, et mõned läbirääkijad, kes võib-olla kuuluvad nüüd peamiste spekulatsioonide hulka, tulid mu jutule kohe kahe paberiga: tahtsid mind nii valimisnimekirja esinumbriks kui erakonna liikmeks. Ent erakonda ma astuda ei tahtnud.

Niisiis pole veel päris kindel, et te üldse sotside nimekirja lähete.

Tõenäosus on siiski väga suur. Aga ma ei lähe erakonda. Vähemalt mitte lähiajal.

Pidasin valikut tehes ping-salt silmas seda, millist meeskonda keegi on valmis välja panema. Üks asi on üheskoos kandideerida, aga hiljem tööd teha on hoopis midagi muud.

Teiste erakondade puhul jäi mulle mulje, et nad soovivad, et ma ühineksin kiiresti nendega ning hakkaksin kõike üksi tegema. Mina aga tahan näha meeskonda, kes on valmis reaalseks koostööks. Muidu juhtub jälle nii, nagu see pahasti väikestes valdades on juhtunud: vallavanem püstitab ise ülesanded, ise lahendab need, ise määrab endale palga ja lõpuks kiidab ennast samuti ise. See pole normaalne.

Suure tõenäosusega saab ühendvalla juhiks üks neljast praegusest vallavanemast ning ülejäänutele pakutakse töökohta vallavalitsuses osakonnajuhatajana. Kas osakonnajuhataja perspektiiv on teile üldse vastuvõetav?

Kui kokku saab niinimetatud unelmate meeskond, siis muidugi.

Kas endise kolleegi alluvusse minna poleks emotsionaalselt raske?

Kõige olulisem pole see, kas vallavanem on Erich Palm, Ene Saar või hoopis Rannar Raba. Tähtis on sünergia organisatsiooni sees. Olen töötanud väga raskete juhtide all ega ole ka just kõige lahjem tüüp olnud. Kõik on läbi tehtud, miski pole võimatu.

Üks teooria, millega teie ja teiste ühinevate valdade vanemate töötasude kasvu on proovitud seletada, pakub, et nii püütakse teile kindlustada tulevaste osakonnajuhatajate paremat sissetulekut.

Selline seos on laest võetud. Oleks väga rumal luua illusiooni, et osakonnajuhatajana minu praegune palk igal juhul säilib. Kui peaks minema teisi, jääb sõnniku maitse suhu ning see rõõvib igasuguse motivatsiooni. See võiks kaasa tuua emotsionaalse läbipõlemise ja mina ei taha küll oma tervist sellega löögi alla seada.

Pärsti, Paistu, Viiratsi ja Saarepeedi valla ühendamise läks eslotsa üllatavalt libedalt. Ent nüüd, kui valimised on ukse ees, paistavad pinged lõkkele lõovad. Näib, nagu oleks inimesed hakanud tuleviku ees hirmu tundma. Kas mu aimdus vastab tõele?

Nelja valla juhtfiguurid on algusest peale tahtnud seatud eesmärgi poole liikuda ja mitte hakata omavahel positsioon jagama. Selle pärast kaassime vallavanemate ja volikogude esimeeste kõrval komisjonide töösse ka teisi inimesi. Nende peamine roll oli arutelu rõõpas hoida ja tagada, et keegi ei hakkaks nii palju do-

mineerima, et see võiks vankri kraavi ajada.

Mulle meenub nõupidamine, mida pidasime 2011. aasta lõpul vahetult enne Viljandimaa omavalitsuste liidu vanematekogu istungit. Üks teise kandi vallavanematest jõudis sinna teistest veidi varem, juhtus meie vaidlust pealt kuulma ja ütles ukse vahelt: «Kuulge, lõpetage see jama ära, te ei pane iialgi leibasid ühte kappi!» Nüüd peab ta oma sõnu sööma.

Oleme ikka väga raskeid küsimusi ära lahendanud ja kohati vaielnud nii, et piltlikult öeldes ninad verised. Aga kokkuvõttes on meid e d a s i kandnud see, et me pole ihanud i g a hinna e s t võita, v a i d osanud vajaduse korral ka kaotada.

Erich Palm on üks Viljandimaa staažikamaid vallavanemaid, olles Pärsti valda juhtinud peaaegu Eesti taasiseseisvumisest alates.

ELMO RIIG

Punane Rist ootab hilinenud toiduabi

ERET TALVISTE
sakala@ajaleht.ee

Osaühing Sanitex Estonia pidi Euroopa toiduabi Eesti Punase Risti kätte toimetama juuli lõpu poole, kuid seni pole see kohale jõudnud.

Punase Risti Viljandimaa seltsi esimehe Merit Laane sõnul oli Sanitexiga sõlmitud esmase kokkuleppe kohaselt abi saabumist oodata juuli lõpul. Millal see tööpoolest päralt jõuab, ei oska Laan arvata, sest Sanitex pole tema jutu järgi kirjale vastanud.

Sanitexi kommertsosakonna juhataja Eigo Siimu teadis siiski öelda, et Viljandimaa Punase Ristiga on jõutud kokkuleppele toimetada abi kohale augustiku teise nädala esimesel poolel.

Abi hilines Siimu sõnul ühe tarnija tootmisprobleemide tõttu. Et kõik kaheksa abitoode tuleb kohale toimetada korraga, ei olnud võimalik Viljandile ühtegi abiprojekti ettenähtud toodet tarnida. Siimu kinnitusele pole ükski abivajajatele toiduaineid jagav punkt abita jäänud ega jää ka.

31. augustiks peab olema kohale toodud ligikaudu 699 tonni makarone, 330 tonni neljaviljajaheluid, 693 tonni nisujahu, 419 tonni riisi, 369 tonni mannat, 222 tonni tatart, 506 tonni suhkrut ning 394 000 liitrit rapsiõli.

Sellest kogusest pidi Punase Risti kaudu Laane andmetel Viljandimaale tulema 58 300 kilogrammi ning valikus on mannat, riisi, tatart, jahu, helbeid, makarone, suhkrut ja õli.

Toiduained jagatakse abivajajatele valdade sotsiaaltöötajate kaudu. Suure-Jaani valla sotsiaalosakonna juhataja Aave Toomsalu rääkis, et suvisel ajal pole abivajajate olukord väga kriitiline ning hilinamine ei tähenda suurt muutust.

«Enamikul maal elavatel inimestel on oma põllulapike peenraga ning igaüks tuleb toime,» kinnitas Toomsalu. Ta lisas, et lasterikkad pered said oma abi kätte ning kui keegi tõesti hädas on, aitab vald neid igati. Toomsalu sõnul on tähtsaim see, et abi oleks olemas talvel. Laan ütles, et suvel on inimestel lihtsam leida hooajalisi töökohti, mis aitavad hädast välja.

Lasterikaste perede Viljandimaa ühenduse esimees Jaana Hunt rääkis, et nende koostöö Sanitexiga sujus plaani järgi ning nüriseda ei saa. «Abi jõudis kohale õige ajaks, 16. juuliks ning sama nädala lõpuks olime toidu ka laiali jaganud,» lausus Hunt. Viljandimaa lasterikaste perede ühendusse kuulub Hundi sõnul 184 perekonda.

Katti Mehe ja Ilmar Tikuti pere auhinnaga, mille autor on Rõuge sepp Peeter Reemann. Sepise idee on inspireerinud Pärlijõega seotud legendist Võrumaal.

2 x ELMO RIIG

TUNNUSTUS

Pärl pudenes Olustverre

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Kui Katti Mees mõni päev tagasi Kodukandi liikumise juhilt Kaie Toobalilt kuulis, et tema pere saab Kogukonna Pärl auhinna, oli ta väga jähmunud ning lausus suure ähmiga isegi paar krõbedamat sõna.

Eile, kui Kaie Toobal ja regionaalminister Siim Kiisler olid talle koju, Olustvere raudteejaama asulasse auhinda kätte tooma tulnud, oli Katti Mees ehmatusest üle saanud ja heas tujus. «Ma ei ole mingi pärl, vaid tavaline hall inimene, kes teeb lihtsat tööd,» rääkis ta naerdes. «Mõnikord kannab ka pikaajaline lihtne töö vilja.»

Katti Mees on aastaid juhtinud Olustvere maanaiste seltsi. Tema vedamisel korraldatakse külapidusid ning peetakse tähtpäevi ja traditsiooniks saanud leivanädalat. Ta on aidanud organiseerida Olustveres peetavat hoidiste messi ning aastaid kuulunud Viljandi maanaiste ühendusse.

Projektiraha abiga on Mees korraldanud endise kultuurimaja köpitsemist. Kõnealuse hoone lasi krahv Ferzen ehitada eelmise sajandi algul Olustvere raudteejaama lähiste

postimajaks ning rahvamajaks kohendati see 1930. aastatel.

Varem dispetšeri, töötasude arvestaja ning klienditeenindajana rakkes olnud Katti Mees on praegu Lahmuse erikoolis laohoidja ja köögitooline. «Kui vahepeal töötasin, täiendasin end väga paljudel koolitustel. Seltsi juhtima asudes kulus omandatu marjaks ära,» rääkis ta. Rahvamajas tegutsevate käsitööringide üle on kõrvalseisjad vahel ka nalja heitnud, aga tema on rahul, et tänu käsitööle on mõni inimene ka teenistust leidnud.

Kõige säravam pärl

Kodus on Katti Mehe tagalat kindlustanud elukaaslane Ilmar Tikut ning Lahmusel elav poeg Harry Tikut koos kaasa Aire Levandi ja laste Helery, Alari ja Henryga. Katti Mehe minia on Lahmuse külanem ning elukaaslane ja poeg kõvad jahimehed ja ulukitele sööda viijad. Aeroobikatreenerist tütart Anu on kolinud Norrasse.

Eilse tunnustusürituse säravaim osaleja oli kuune Henry, kes toimuvat kaamerasilmaga jäädvustas ning sekka muhedaid repliike puistas. Enne sõnavõttude algust teatas ta valjult vanaemale: «Mamma, ära veel sõna võta, ma tahan teid pildistada!»

Kui liikumise Kodukant juht oma kõne järel kõiki pere-

liikmeid õnnitles tema väikesele öele ja vennale kinnitas, et nemadki on tulevased pärlid, hõikas eemalt toimuvat filmiv Henry: «Aga kus mina jään?»

Hiljem selgus, et sügisel kooli minev noorsand on kõva maletaja ning hiljutistel võistlustel oli ta endast mitu aastat vanemaidki võitnud. Kõnede osa lõppedes tõstis Henry käe ja kuulutas: «Nüüd saab alles kõva pidu!»

Annab vaikselt valgust

Suure-Jaani vallavolikogu esimehe Arnold Pastaku sõnusi on Katti Mees toimekas ja järjepidev. «Ta ei trügi esile ega tee asju au ja kuulsuse nimel. Kui mõni soovib pidevalt ereda tähena särada, siis tema annab vaikselt valgust, ent püsib pikemalt,» ütles ta.

Pastaku jutu järgi on 15 aastat tegutsenud Olustvere maanaiste selts suurepärane näide järjepidevusest. «Tihti tehakse külamajad projekti toel suurejooneliselt valmis. Seejärel need paar aastat toimivad, aga siis kõik hääbub. Tema on suutnud asju käigus hoida ilma vala suurema rahalise toeta, kütetuidki varuvad nad talgute käigus,» kõneles Pastak.

Seltsi liige Karin Abel ise loomustas Katti Meest kui taset inimest, kes ei tõsta kunagi häält. «Meile on ta aastate jooksul palju rõõmu ja üllatusi pakunud,» tõdes ta.

Kogukonna Pärl auhinda hakati välja andma mullu, et tunnustada igas maakonnas üht tublit perekonda, kes on siirast soovist ja vabast tahtest ühiselt kaasa aidanud kogukonna arengule ja ölatunde tugevdamisele, toonud kohalike ellu rõõmu, innustanud teisi uutele ettevõtmistele ning edendanud loodushoidlikku mõtteviisi ja tervet eluhoiakut. Konkursile esitati ligikaudu sada kandidaati.

Endine Leinapeni läheb homme lavale Uduna

SIIM PIIRAK
siim.piirak@ajaleht.ee

Depressiivse indie-roki helikeelega Viljandi ansambel Udu, mille nimi pidavat ise loomustama koosseisu olemust, on läbinud uuenduskuuri ning esineb homme «Rock Rambil».

Udu alguseks võib pidada hetke, mil tolleaegsed Pööloy Gläänzli liikmed läksid riburada pidi laiali ning alles jäi vaid laulja Meelis Sarv.

Ülejäänud bändimehed Andres Linnupuu, Arles Kangus ja mees, keda eelnevatel aastatel tituleerisid Täpiks ehk Janek Harik, hakkasid kusagil bändiruumi hämarustes soojendama üles varajast Shanonit. Et selles oli Linnupuu ja Kanguse jaoks veidi liiga palju popi sümptomeid, läksid nemad oma teed. Sellest sündis omakorda noor Leinapeni, praegune Udu.

«Igal asjal on oma aeg,» nentis Linnupuu tagasihoidlikult pärast sugupuu kirjeldamist.

Kui emabänd Pööloy Gläänz läheb «Rock Rambil» lavale täna kell 21 lennukitehases, siis Udu astub ühele pealavale homme kell 15 ja Shanon kell 22.

Bändikeemia ja heietused

Laulja, kitarrist ja esimees Arles Kangus selgitas nime muutmisest kõneldes, et bändil oli vaja väikesi uuendusi. Lisaks nimele on muutunud liikmete arv, kolme inimese asemel neli. Peale Arles Kanguse on seal trummide taga Andres Linnupuu, bassil Are Kangus ja lisandunud on taustalaulja Hanna Laura Luik.

«Oleme vigadest õppinud. Meie bändis on kõigil sõnaõigus,» nentis Arles Kangus.

Linnupuud võidakse teada Raudantsust ja bluusroki sugemetega Moralesest, kus ta veel praegugi kaasa teeb. Arles Kangus meenub ehk ÖIP-i ridadest ning Are Kan-

gus on sellistes käredates bändides nagu Uwe Boll ja Necro Strike.

Bänditegemine viib leiva laualt

«See tuleb kindlasti teistmoodi...» alustas Andres Linnupuu homsest esinemisest rääkimist.

«...kui oli Leinapeni,» lõpetas Arles Kangus lause.

Nad tõdesid, et koos nimega on jäetud kõrvale ka mõned hittlood. «Need on out, noh. Näiteks «Pirukamüüja laul,» valgustas Arles Kangus. «Teatud lugudega on keerulised ja isiklikud teemad.»

Ta tõdes, et plaadile, mille lindistamine praegu käib, saab kogu loominguläbilõige. «Seda on vaja, et jätta mõõdukas periood seljataha ning astuda uue materjaliga edasi,» sedastas laulja. Vahekoostöö peaks avaldatama juba sel sügisel.

Selge on see, et bänditegemine leiba lauale too. «See pigem viib leiva laualt,» märkis ta veel.

Need on out, noh. Näiteks «Pirukamüüja laul». Teatud lugudega on keerulised ja isiklikud teemad.

ARLES KANGUS, bändi solist

«Kui teised lähevad reedel jooma, siis kamp imelikke inimesi läheb proovikasse või kontserdile,» rääkis Linnupuu ja märkis, et tööpoolest peab hobile tihti pealegi maksma.

Kui Arles Kangus on ettevõtja, siis Andres Linnupuu põhitöökoht on haigla, aga ta käib ka Tarvastu gümnaasiumis draamatunde andmas.

«Raha ei ole põhjus, miks muusikat teha. Teen seda sellepärast, et mul on vaja seda teha,» selgitas Arles Kangus.

Udusse kuuluvad Hanna Laura Luik (vasakul), trummikomplekti taga istuv Andres Linnupuu, tema taga seisev Arles Kangus ning akna alla jääb bassiga Are Kangus.

ELMO RIIG

Kogukonna Pärl auhind

TEEMAD

Toimetaja RANNAR RABA, 433 0051, rannar.raba@ajaleht.ee

5 000 000

Turu-uuringufirma GfK Retail and Technology analüüsi järgi müüdi juunis süle- ja tahvelarvuteid Eestis enam kui viie miljoni euro väärtuses. Tahvelarvutil oli keskmine hind 334 ja sülearvutil 590 eurot.

Olgugi et ereda päikese käes kipuvad tahvelarvutite ekraanid ka põhja keeratud heleduse juures tüütult tuhmiks jääma, haarab järjest enam inimesi selle imevidina endaga suvepuhkusele kaasa.

ELMO RIIG

INFOTEHNOLOOGIA

Suvepäike andis arvutite müüjatele särtsu juurde

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Kui varemalt loksus puhkaja seljakotis päikesekreemi ja jaheda joo- gi vahel mõni raamat või ajakiri, siis nüüd pistavad paljud sinna hoopis tahvelarvuti.

Turu-uuringufirma GfK Retail and Technology hiljutise analüüsi järgi müüdi Eesti jaeturul selle aasta juunis kokku 10 700 süle- ja tahvelarvutit, ligi kümme protsenti rohkem kui mais. Seejuures on tähelepanuväärne, et rohkem kui pooled olid just tahvelarvutid, mida krõbeda hinna tõttu alles hiljuti soetasid endale ainult infotehnoloogia gurmannid.

Üha enam tahvleid

Tele2 Eesti tootesortimendi juhi Risto Taliaru sõnul täheldasid nende müüjad suve algul, et inimesed on läinud liikvele ja kasvatavad hõlpsasti reisi-

pauna mahtuvate tahvelarvutite müüki.

«Erasegmendis on sülearvuti niikuinii hääbuv nähtus. Võib arvata, et edaspidi müüakse tahvleid järjest enam,» prognoosis Taliaru. Ta märkis, et Apple'i ja Samsungi suguste tuntud tegijate kõrval läksid juunis hästi kaubaks ka sellised niisitootjad nagu Sony ja GoClever.

Sedasama kinnitas Viljandi Uku kaubanduskeskuses tegutseva Tehnikatähe müügi-konsultant Janno Meldre. «Päris hästi läheb,» iseloomustas ta töist suve ning lisas, et praegu pole sugugi haruldane, kui ühel päeval õnnestub kaupluses maha müüa näiteks kolm süle- ja kolm tahvelarvutit. Et jutt käib sadu eurosid maksvast kaubast, pole selline tulemus ahta ostujõuga maakonnalinnas sugugi halb.

Janno Meldre tähelepanekut mööda on viimasel ajal juurde tulnud neid kliente, kes küsivad tahvelarvutit ehk tabletti eeskätt selleks, et pakkuda peres kasvavatele lastele koolist või lasteaiast vabaks ajaks meelelahutust.

«Kallist sülearvutit kasutavad pigem täiskasvanud ja ennekõike töö tegemiseks. Lihtsate mängude mängimiseks ja multifilmide vaatamiseks sobib tablett paremini. Pealegi on seda kerge igale poole kaasa võtta,» selgitas ta.

Sülearvuteid sama palju

Elioni Viljandi poe juhataja Tauno Käsperi sõnul on neil sülearvutite müük jäänud eelmise suve tasemele ning tahvelarvutite müük kolmekordistunud. Suurettevõtte sinne esindus müüb praegu ühel suvekuul umbes 30 sülearvutit ja 20 tahvli. Eelmisel suvel olid need arvud 30 ja 6.

Kui analüüsida üldist suundumust, pole Käsper nõus nendega, kes kuulutavad sülearvutite peatset tahvlitega asendumist. Tema meelest ostetakse tahvelarvuti koju pigem ikka liisakraaniks, mida on uudiste ja e-kirjade lugemiseks või meelelahutuseks hõlpus ning mugav haarata laua- või kapiservalt.

Omaette märgiks peavad kaupmehed seda, et inimesed

SELGITUS

JANNO MELDRE, Viljandi Tehnikatähe poe müügi-konsultant

Mul on raske oletada, kas Viljandi inimestel on raha juurde tekkinud või tuleb kasv millestki muust. Üht-teist näitab ehk see, et liisingusse võetakse praegu umbes 30 protsenti arvuteid, teised ostetakse kohe sularahas välja.

ei osta lauaarvuteid enam tavalisest suure kaubavalikuga kodutehnikakauplusest. Enamasti kasutatakse neid mingil kindlal otstarbel, näiteks suure andmemahuga mängude mängimiseks, ja seepärast usaldatakse ostma minnes pigem selliseid müügikohti, mis on keskendunud ainult infotehnoloogiale.

KOMMENTAAR

Mitte millestki midagi?

«Kuradi sotsid,» vandusin endamisi, põrrasin kannapealt ringi ning võtsin suuna tagasi raudteejaama poole.

Poisipõnn minu käe ot- sas surus samal ajal jalad tugevasti vastu tänavasillu- tist ning tõi läbi hammaste kuuldavale kõige ebameeldivama heli, milleks tema pisikesed häälepa- elad tol mõne aasta ta- gusel suvepäeval võimelised olid. «Saad sa aru, pood on kin- ni! Soome müüjad ei tohi üle pingutada,» krigistasin mina vastu ning tegin tulutu katse haarata tõrkuv laps kaenlasse.

Olime paar minutit varem metrovagunist maha astunud veendumuses, et kohe saabub puhkepäeva puant. Meie ees te- rendas Helsingi äärelinna kaubanduskeskus, mille südames teadsin peituvat suure soodsate hindadega mänguasjapoe. Olin last hommikust saati hoidnud ärksana lubadusega, et pä- rastlõunal avaneb tal võimalus sellest ahvatlevast imedema- ilmast endale koju kaasaviimiseks midagi meelepärast valida.

Pelgalt lubaduseks see paraku jäigi: olin unustanud, et Soome sotsiaaldemokraatlik töökultuur keerab puhkepäevi- ti suurte kaupluste ukсед varakult lukku. Isegi kui see riik otsesõnu kedagi ei kohusta laupäeval pärast kella 13 poodi kinni panema, on teisiti toimida soovivatele ettevõtjatele kehtestatud nii koormavad tingimused, et nad peavad targe- maks «vabatahtlikult» vooluga kaasa minna.

Kuuldavasti on Soome kaubanduses kehtivad tavad muu- tunud nüüd mõnevõrra liberaalsemaks, aga sellist vabadust nagu Eestis, kus tarbijaid hellitatakse võimalusega rahuldada ostuvajadusi varavalgest hilisõhtuni, sõltumata nä- dalapäevast, pole põhja- naabrite juures seniajani.

«Töötaja peab puhka- ma,» ütleb ametiühingute tüüritud Soome, arvaku inimene ise mida tahes. Tark riik teab, tark riik ot- sustab.

Eelmisel nädalal soo- vitas Tartu ülikooli majandusteooria dotsent Viktor Tras- berg «Postimehes» kaaluda ka Eestis toidukaupluste lahti- olekuaegade sunniviisilist lühendamist. Tema tähelepaneku järgi suurendab siinsete kaupmeeste kulusid ja kergitab seetõttu kaupade letihindu liiga tihe konkurents. Kõik pin- gutavad, et hoida poe ukse võimalikult kaua lahti, ning see omakorda tähendab suuri personali- ja kommunaalkulusid.

Ehkki kitsalt vaadatuna peitub Trasbergi mõttekäigus iva, on üldiselt siiski võrdlemisi veider näha meie esi- nuslikooli majandusteadlase sulest tulemas ridu, mis seavad kahtluse alla loomuliku konkurentsile kui kõige tõhusa- ma regulaatori ning pakuvad alternatiiviks käsumajandust.

Mida oodata järgmiseks? Kas taaskehtestame riikliku hinnapoliitika? See oleks ju kõige tulemuslikum moodus: kui Andrus Ansip ikka ütleb, et leivapäts peab maksma kümme senti, sest «rahvas tahab», siis nii ka sünnib. Paraku oleks see siis hoopis teine riik.

Põhiküsimus ei seisne selles, kui kriitikakindel Trasber- gi jutt on, vaid selles, milliseid väärtusi me oma ühiskonna- korralduses tähtsaks peame. See on maailmavaate küsimus. Ühel pool seisavad need, kelle meelest on riik pärast ise- seisvuse taastamist käitunud lohaka peremehena ning peaks asuma kodanike ja ettevõtete üle rohkem otsustusõigust ha- arama. Teisel pool asetsevad õhukese riigi pooldajad, kelle ar- vates pole midagi tähtsatat üksikisiku vabadusest.

Mõlemad tahavad ühtviisi, et lapsed saaksid haritud, va- nurid hooldatud, tulekahjud kustutatud, haigused ravitud ning kurjategijad vaos hoitud. Valik on selles, kas riigil las- takse toimetada üksnes seal, kus seda on möödapääsmatult vaja, või kasutatakse maksutulul põhinevaid ühiskondlikke mehhanisme protsesside suunamiseks ulatuslikumalt.

Mina kuulun nende hulka, kellele meeldib, et Eesti pole veel igas mõttes selline, nagu Soome või Rootsi, kus riigil las- takse vastuvaidlemata öelda, millal ja kui pikalt keegi peab puhkama, kui suurt palka teenima või kui kanged õlut jooma.

Igaüks tahaks teenida rohkem ja maksta poes toidukraa- mi eest vähem. Kahjuks ei sünni mitte millestki midagi — pa- rem elu saab võimalikuks üksnes reaalselt tehtud töö varal.

Kui sooviksimegi mõnda tarkpead ühel ilusal päeval Toompeal teatavat, et nüüd hakkame kõik elama sama rik- kalt kui soomlased, võiks meid reaalsuses siiski juhtida teadmine, et see pole võimalik. Nii need asjad lihtsalt ei käi.

RANNAR RABA

«Sakala»
433 0051

Parem elu saab võimalikuks üksnes reaalselt tehtud töö varal.

SIIL

Kohtumised Eesti rahvuseepose kõrvalosatäitjaga

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Siil pole meie maal teab mis suur haruldus. Vilksamisi oleme oma koduaias tema selga kõik näinud. Nägu tagasihoidlik asjataja siiski hea meelega ei näita.

Minu koduõues käib see valusate okastega askeldaja igal aastal. Algu mässisin ta järjekindlalt rätikusse ja tassisin lähedal asuvalle haljasalale, sest kartsin, et koer võib talle viga teha. Ometi tuli okaskera ikka ja jälle rahulikult tagasi oma asju ajama ning peeni kiljus eemal nagu väike tüdruk.

Kui mu koer selgi aastal nina abipaluvalt vastu ukseklaasi surus, tuues kuuldavale noid meeleheitlikke niuksatusi, teadsin kohe: siil on jälle tagasi ning nokitseb aias.

Meeldejäävaid kohtumisi on torkiva kangelasega olnud teistelgi.

AGO
ANDERSON,
Endla teatri näitleja

MAARJA
MÖLDRE,
«Sakala» toimetaja

Lonkisin mina jumala kaine peaga — seda keegi eriti ei usu — mööda õue ja vaatasin, et maja nurga juures seisab siil. Saad aru? Seisab kikivarvul ning kõht, mida ta tavaliselt nii kramplikult varjab, on täiesti paljas ja punnitab ette. Vähe sellest: siil lehvitab mulle ühe käpaga!

Siis hakkasin kahtlema, kas ma ikka olen kaine. Arutlesin endamisi mõnda aega selle üle ja otsustasin, et ikka olen. Läksin etevahtlikult vastu lehvitades ligemale ja mis selgus: maja seina külge oli kinnitatud harilik nõörvork, mida mööda kasvas mingi ronitaim. Siil oli ennast sinna sisse kerinud ja sahninud sellisesse abitusse püstiasendisse. Nii ta seal pusas siis lehvitas mulle, justkui kutsuks appi.

Tuleb tunnistada, et natuke ma teda alandasin kah ja kutsusin kõigepealt teisi vaatama. See oli ju aeg, kui pildistavaid mobiile ei olnud. Tänu sellele loomake muidugi pääses põhialandusest, et tema õnnetus oleks veel netti kah üles riputatud.

Mõtle: oled alasti; oled ennast mingisse jamasse rapsinud ning siis tuleb kamp, kes näitab näpuga, naerab ja klõpsib fotoaparatuuridega. Õudusunenägu ju. Sain ta kuidagi nõõride seest välja lõigatud ja ära ta ikka pääses. Rohkem ta oma nägu hoovi näidanud ei ole.

Kuulsin ühel hilisõhtul koduaiast meeletut kisa. Kostis, nagu oleks kassipulm täies hoos. Läksin asja uurima. Selgus, et kisa tuleb kahe kuuri vahelt. Võtsin südame rindu, venitasin kaela pikaks ja piilusin pimedasse pilusse. Seal oli siil, väga suur ja kerras. Esimene mõte oli, et äkki on siile hoopis kaks ja nad paarituvad.

Minu liginedes kisa vaiksemaks ei jäänud, pigem muutus üha läbitungivamaks. Otsustasin tagasi tõmbuda.

Paar nädalat hiljem kostis aias sama hää. Olin toas, aga kisa oli kuulda läbi suletud akendegi. Seda polnud võimalik niisama pealt kuulata ja nii suundusin välja. Kell oli juba kesköö ligi, oli pime ja võis üksnes arvata, et kiunuja on aiaservas kõrgeks kasvanud naadilehtede all. Kahtlustasin, et keegi teeb siilile häda. Naabrid on meie kandis liikumas näinud nugist, aga nugised on ju kõvad kiskjad, mõningate teada siilegi murdnud.

Proovisin lehti sahistades ja käsi plaksutades arvatavat kallaletungijat peletada, et lärm lõpeks, aga ei midagi. Siil kisas täiel rinnal edasi, endal hää juba üsna kahe.

Järgmine mõte oli, et ehk on okaskera asunud hoopis poegima ja niisugusel juhul oleks kohatu teda segada. Andsin alla ning läksin ära tuppa. Hiljem on ööd olnud vaiksed.

KRISTJAN TEEDEMA («POSTIMEES»)

Need noored siilid on okkavahetusega juba ühele poole saanud.

Kas teie teadsite seda?

Vastsündinud siilipojad on täiesti abitud: nii nende silmad kui kõrvad on kinni ning nad sõltuvad täielikult emast. Siilipoja esimesed okkad on pehmed ja valged ning kukuvad paar päeva pärast sündi välja.

Järgmised, tumedamad ja pisut kõvemad, hakkavad välja langema paari nädala pärast. Alles siis kasvavad püsivad tugevad okkad. Umbes samal ajal hakkab siilipoiss kuulma ja nägema.

Siilid sulitavad enda peale. Kõigepealt lakuvad nad kivi või puutükki, et tekiks suurem süljeeritus, hakkavad siis pead kuklasse loopides sihitult sülitama ning seejärel üritavad okastele kukkunud sülge keelega laiali siluda.

Selline tegevus võib kesta paarkümmend minutit. Keegi ei tea täpselt, miks siilid nii teevad. Osa teadlasi arvab, et see hoiab eemal kiskjad, teised usuvad, et nii üritavad nad ennast paaritumishooajal ligitõmbavamaks muuta, kolmandad pakuvad hoopis, et sülj kaitseb neid parasiitide eest.

Allikas: animal.discovery.com

SELGITUS

Miks siilid karjuvad

Tartu ülikooli zooloogia õppetooli lektori Harri Valdmanni sõnul on siili häälsüste pagas tõepoolest mitmekülgsem, kui ta meile harilikult kuulda laseb. «Enamasti on inimesed tabanud teda puhkimas ja turtsumas,» nentis Valdmann, ent lisas, et karjumiseski pole midagi eriskummalist.

Kõige tihemini tuleb seda teaduri jutu järgi ette siis, kui siilid paarituvad. «Olen ise sellisele vaatepildile peale sattunud ja hää oli tõepoolest läbilõikavalt intensiivne,» kinnitas Valdmann. Maarja Möldre kogetu puhul pidaski ta võimalikuks just seda varianti. «Teist siili ei pruukinud lihtsalt näha olla,» muheles ta.

Kiunuma võib siil pista ka mitmesugustes äärmuslikes olukordades. «Täiesti vabalt võib see juhtuda tugeva füüsilise valu korral,» nentis Harri Valdmann. Ta tõmbas paralleeli väikelaste ja siilipoegade vahel. «Kui lastele valmistab tuska esimeste hammaste igemetest lõikumine, siis siile võib karjuma ajada okaste kasv.»

Harri Valdmann

FAKTID

Lugemist neile, kes arvavad siili liikuvat tagajalgadel, okaste küljes seened ja õunad.

- Siili pikkus on 14–30 sentimeetrit, kaal 700–1100 grammi.
- Tema keha katavad selja poolt kuni 3 sentimeetri pikkused okkad. Kõhul ning näol on ainult karvad.
- Saba pikkus on 1,5–3 sentimeetrit.
- Tugeva nahaliastiku tõttu saab siil kerra tõmbuda ja end niiviisi vaenlaste eest kaitsta.
- Elutseb Euraasia parasvöötme sega- ja lehtmetsades ning stepis. Lemmikaigad on metsaservad, puisniidud, pargid, aiad ja kalmistud. Paksu okasmetsa siil vältib.
- Poegib korra aastas, poegi on harilikult kolm kuni kuus.
- Siil on segatoiduline, tema erilised lemmikud on putukad ja nende vastsed, samuti vihmaussid, selgrootud, konnad, hiired, linnunärid ja -pojad, maod ja limused ning ära ei ütle ta ka raipest. Ta on küll erakordselt vastupidav rästikumürgile, kuid sihilikult neid ei püüa, nagu sageli ekslikult arvatakse.
- Siilid on peamiselt öise eluviisiga, kuid on mõnikord aktiivsed ka päeval, eriti pärast kerget vihmaadu. Suveks nad urgu ei ehita, talve veedavad aga lehtede ja rohuga vooderdatud pesas, kus magavad oktoobrist-novembrist kuni märtsi-aprillini.

Allikas: Vikipeedia

Kuula, kuidas siil kisa oskab.

Tavaliselt siilipoiss inimesega tött vaadata ei armasta.

PEETER KÜMMEL

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

KINO

Männimäe salongkinos on täna kell 20 põnevik «Kaaperdamine». Info veebilehel www.mannimaja.ee. Riia maantee 52-d, Viljandi.

ÜRITUSED

Viljandi linnagaleriis raamatukogu kolmandal korrusel avatakse homme, 2. augustil kell 17 Haapsalu graafilise disaini võistlus-näitus «Eesti kultuuriplakat 2013». Väljapanek jääb avatuks kuni 30. augustini. Tallinna tänav 11/1.

Paistu esmamärkimise 779. aastapäeva tähistatakse 3. ja 4. augustil. 3. augustil kell 11 on spordiplatsil aastapäevateravitus, kell 12 lastejooks ning kell 14 maanteejooks Holstrest Paistu. Lastele näomaalingud, batuut, suhkruvatt, õhupallid ja muu 1—2 eurot. Kella 21—2 esineb ansambel Parvepoisid ning kell 22 rahvusvaheline tsirkustrupp, kus teevad kaasa tsirkus Bombastico Saksamaalt, mittetulundusühing Viljandimaa Singel ja Maarjaküla. Sissepääs tasuta. 4. augustil kell 14 on Paistu kirikus kontsert-jumalateenistus, esineb meeskoor Sakala.

Suure-Jaani staadionil on 3. augustil kergejõustikuvõistlus «Vannad olümpiaalad». Kell 10.30 võtavad mõõtu noored ning kell 13 algab põhivõistlus. Info Hugo Hommiku telefonil 5690 8877.

NÄITUSED

Viljandi linnagaleriis raamatukogu kolmandal korrusel on täna

Männimäe salongkinos linastub realistliku õhustikuga Taani film «Kaaperdamine». India ookeanil seilav kaubalaev Rozen on teel sadamasse ja meeskond ootab koju naasmist. Ootamatult ründavad alust Somaalia piraadid, kes võtavad meeskonna pantvangi. Laeva kokk Mikkel kistakse koos teiste meremeestega küünilisse mängu elu ja surma peale.

KAADER FILMIST

viimast päeva avatud Kaupo Kikkase fotoinstallatsioon «Kae-vurid». Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Paistu rahvamajas ja raamatukogus on 3.—31. augustini avatud näitus «Looduse aasta foto 2011».

Viljandi muuseumi näitusetoas on 11. augustini 1970. aastate laste elu kajastav näitus «Lapse põli». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Viljandi uue kunsti muuseumis näeb 20. augustini rahvusvahelist kunstinäitust «Vabaduse püüe» ja Kuulo Vahteri Eesti 95. aastapäevale pühendatud näitust «22 Eestit». Sellele on välja pandud portreed Eesti riigitegelas-

test alates Jaan Tõnissonist kuni Andrus Ansipini. Linnu tänav 4.

Mõisaküla muuseumis on 24. augustini näitus «Nordea reis ümber imelise ilma». See koosneb postkaartidest, reisitekidest ja huvitavatest markidest, mis Jaan Tättet saatis maailmareisi ajal viljandlasele Kaljula Saarele. Näitus on avatud muuseumi lahtiolekuajaga. Kodukandipäevade ajal avatud reedel, 2. augustil kella 10—18 ja laupäeval, 3. augustil kella 10—16. Info tel 435 5607.

Kondase keskuses näeb 26. augustini väljapanekut «Meisterfotograaf Jaan Riet. Inimesed ja paigad stereofotodel 1902—1935», 15. septembrini Anna Wildrose'i kollaaži- ja assamb-

lažinäitust «Sinine, valge, punane», 22. septembrini Kaarina Staudinger-Loppukaarre maale müstilistest olevustest «Õised olevused» ning 22. septembrini Soomes elava kunstniku Tatjana Bergelti kollaaže «Keele ilu» ja Urve Küttneri «Visioonid». Püsi-ekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

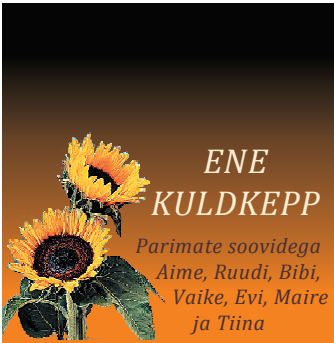
Sakala keskuse sammassaalis on suve lõpuni Riho ja Ilme Kulla loomingut tutvustav näitus «Kuldne skulptuurisuvi». Seda saab vaadata K—R kella 12—19, L kella 12—17. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Mõisaküla raamatukogus näeb Eesti Vabariigi 90. aastapäevaks valminud rändekspositsiooni «Eesti riiklikud teenetemärgid». Näitus annab ülevaate Eesti riiklike teenetemärkide ajaloo ja tänapäevast. Eksponeeritud on hulk haruldasi ning rahvale tundmatuid dokumente ja fotosid. Väljapanekut koostades on kasutatud lisaks rahvusraamatukogu kogudele Eesti filmiarhiivi, Eesti riigiarhiivi ja Eesti ajaloomuuseumi materjale. Näituse on koostanud Lea Hein ja kujundanud Tiit Laur. Raamatukogu on avatud E, K, N, R kella 10—17 ja T kella 12—19, L ja P suletud. Info tel 436 4103.

Suure-Jaani külalistemajas saab näha Valev Seina maalinäitust «Jaanist mihkkipäevani». Ilmatri tänav 3-a. Tel 551 5932.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Maire, Mairi ja Mairis.

HOROSKOOP

JÄÄR (21. III — 20. IV)
Täna on hea päev teha uusi avastusi ja end intellektuaalselt väljendada. Su ideed leiavad toetust ja võivad teoks saada. Saad teiste inimestega hästi läbi.

SÕNN (21. IV — 20. V)
Oled sirgjooneline ega hoia ennast tagasi. Püüad iga hinna eest oma tahtmist läbi suruda. Hea aeg sporti teha.

KAHSIKUD (21. V — 21. VI)
Täna võid saada ootamatuid pakumisi või satud mingil moel avalikkuse ette. Välja löövad esinejaomadused, aga ka eneseimetlus.

VÄHK (22. VI — 22. VII)
Ära tööga üle pinguta. Täida ainult igapäevaseid kohustusi, vastasel juhul võivad tekkida probleemid tervisega. Hea aeg vanu asju lõpetada.

LÕVI (23. VII — 22. VIII)
Oled täna järeleandlikum kui tavaliselt, kuid ära liiga paljust, mis sulle kuulub, ka loobu. Ole valmis enda eest seisma.

NEITSI (23. VIII — 22. IX)
Oled täna tavalisest distsiplineeritum. Hea päev oma eluviisi parandada, dieeti alustada ja halbade harjumustest loobuda.

KAALUD (23. IX — 23. X)
Puutud kokku oma alateadlike hirmudega. Jää enda vastu ausaks, nii saad kõige paremini ennast ületada ja vaimselt areneda.

SKORPION (24. X — 22. XI)
Kui sul tekib võimalus midagi ootamatut ja huvitavat ette võtta, siis ära jäta seda kasutamata. Võid saada loomingulist inspiratsiooni.

AMBUR (23. XI — 21. XII)
Elusündmused kulgevad taas latusamalt. Suudad teha kiireid ümberkorraldusi ka seal, kus muidu oleksid lausa nõutu olnud.

KALJUKITS (22. XII — 20. I)
Oled ergas ja tunded tavalisest suuremat vajadust midagi olulist korda saata. Su agarus võib aga kellelegi närvidel käima hakata.

VEEVALAJA (21. I — 18. II)
Iga mõistlik pingutus toob sulle edu. Väldi liigset domineerimist ja pealetükkivust, arvesta ka kaaslaste soovidega.

KALAD (19. II — 20. III)
Suureneb huvi kunsti ja ilu vastu. Avastad endalgi olevat ande, mida seni kasutanud pole. Soodne aeg romantikaks. Allikas: Delfi

Hedvig Hanson ja Andre Maaker esinevad Õisu mõisas

Tundeline lauljatar Hedvig Hanson ja džässkitarrist Andre Maaker on koos esinenud juba kümme aastat ning võlunud publikut maheda muusika ja vahetu suhtlemisega. Augusti esimestel päevadel annavad nad kolm

kontserti: ühe Õisu ja teise Põhjaka mõisas ning kolmanda Ammende Villas. Algust tehakse 1. augustil Õisus. Kontsert algab kell 20. Pileteid saab Piletilevist ja tund enne algust kohapeal. («Sakala»)

Hedvig Hanson ja Andre Maaker

LIIS TREIMANN («POSTIMEES»)

							EHK (VAN.)		ÜKS KÄRAKAS	SENT	PÜSTOLI-MARK	MÕISTE ANATOOMIAS	HELVES	TASANDAMA	KINDLUSTUSFIRMA				
LIALDUS																			
NOOT						ROOMLASTE PUHKPILL LAKSU (LASTEK.)													
ILMAKAAR								ARVUTITOOTJA PELDIKU-PUHASTAJA											
PROOV												ULTRAVIOLETTKIIRGUS ILUS HÕRE UDU							
KIRJALIK TUNNISTUS		ÜÜRIMINE	MAA-	KIIRETELE MAKSJATELE TEHTAV HINNALANDUS	MUHAMED I USK	VEEOLEVUS	LÄRM	GAASIDE TOOTJA	KÖLAMA LEHM-VASIKAS										
ARELDI						KATUSTÄHT				NIRVAANASSE JÕUDNU SEITSMENDAS TAEVAS							KING VÕI SAABAS		
																I NAABER			
																ÕIGUS RIIKI SISENEDA			
E. OLÜMPIAVÕITJA (IN. + N)						VAIKSE VIHMA HÄÄL SÜÜTEGU					E. LINN LUTSIMA								
SEE TÄHENDAB				E. AUTO-SPORTLANE KOHT RAPLAMAAL				VÄIKE-AMEERIKA LAULJATAR					PUHANG VILETS ÄÄRELINN						
TERA-		KUIVALT DES-TILLEERIMA SAANI					ENDINE SAAD TV3-S PELETUS-SÕNA												
E. ENDINE HELILOOJA						PÕLEMIS-JÄÄK TÄNAV TARTUS				KESKAJA ÕIGUS-TEADLANE ... PURIKAD									
R. ROHU ROMAAN				JOONELT TESLA					HIMUR TÄPITÄHT										
KREEKA TÄHT						AMET													
														HAARAVAD RISTSONAD KÕIGILE				RISTIK	

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.laik@ajaleht.ee

66

Jalgpalliklubi FC Flora keskkaitaja Karol Mets viibib katsetel Taani suurklubi FC Kopenhagen juures. Viljandist pärit 20-aastane Mets liitus FC Floraga 2011. aastal. Ta on meistriliigas teinud kaasa 66 kohtumises ja löönud kuus väravat.

Viljandi Tulevik jäi pühapäeval koduväljakul alla Levadia teisele meeskonnale ning pidi vastu võtma suure 0:7 kaotuse.

JANICA SEPP

JALGPALL

Hästi alanud mäng võttis nukra pöörde

MADIS LUIK
madis.laik@ajaleht.ee

Pühapäeval esiliigahooajal oma suurima kaotusega väljakult lahkunud Viljandi jalgpalliklubi Tulevik peatreener kirjeldas linnastaadionil aset leidnud mängu käiku sõnadega «arusaamatu» ja «kaos».

«Mis teisel poolajal juhtus, on seni arusaamatu,» tunnistas meeskonna peatreener Aivar Lillevere kaks päeva pärast seda, kui Tulevik oli kodupubliku ees FC Levadia teiselt 0:7 lüüa saanud.

Värvateta lõppenud avapoolaja järel polnud Lillevere sõnul ees ootavast kollapsist märkigi. «Riietusruumis otsisi-

me võimalusi, kuidas vastase värav lõplikult lahti muukida,» meenutas ta.

Kohtumise esimesel poolajal võis rohelisel võistlustandril näha pigem kollast särki kandvate võõrustajate domineerimist. Tulevik otsis rünnakut ehitades värava löömiseks olukordi ning oli vähemalt kolmel korral sihile väga lähedal.

«Ma olen päris kaua treeneriametit pidanud, ent sellist ärakukkumist pole varem kogunud,» oli Aivar Lillevere (pildil) nõutu.

Tema sõnul lagunes viljandlaste mäng kiiresti ja lõplikult ning mis selle põhjustas, jäi talle teadmata. «Kaks päeva olen tulutult püüdnud juhtunut mõista,» nentis ta.

Esiliiga esimeses ringis oli Tulevik võõrsil Tallinna Levadia teiselt 1:1 viigi saanud. Pühapäeval hakkas mäng lagunema teise poolaja algul. Vastane avas väravakonto 55. mänguminutit, jõudis teist korda sihile kolm minutit hiljem ning 66. minutiks oli Levadia seitsmest väravast löödud juba kolm.

«Ehk oleks veidi aidanud umbkaitsele keskendumine, muud lahendust sellise hävingu tõkestamiseks ei oska pakkuda,» arutles Lillevere. Tema jutu järgi võis meeste liikumises näha väsimust ja loidust, aga oletatavad põhjused jättis ta enda teada.

«Vastane oli muidugi tugev ning kubises eri tasandil koondisesse kuuluvatest meestest,» tunnustas treener külalisi.

Mullu samas liigas Tallinna

FC Florat juhendanud ning nüüd kodulinna esindust tüüriva Aivar Lillevere sõnul on mõistlik hävitav lüüasaamine kiirelt unustada ning keskenduda eelseisvatele mängudele. «Paanikaks pole põhjust. Oli selge, et suurepäraselt alanud hooajal tuleb suuremaid ja väiksemaid tagasilööke, üritame neid edaspidi vältida,» võttis treener jutu kokku.

Lillevere leidis, et niisuguseid suuri äravajumisi õnnestub Tulevikul vältida ainult kõigi mängijate pingutuste ja pühendumisega.

Viljandi meeskonnal seisab ees kaks väga rasket mängu. Eeloleval laupäeval sõidab Tulevik Jõhvi, kus esiliiga 21. voorus on tema vastane tabeli liider Lokomotiv. Tuleval teisipäeval võõrustab Tulevik kodustaadionil Eesti karikavõistlustel Tallinna FC Florat.

Duubelkoosseis alistas hiidlased

Laupäeval Viljandi staadionil peetud Eesti jalgpalli meistrivõistluste teise liiga kohtumises alistas Viljandi Tuleviku teine 3:1 Kärkla Linnameeskonna.

Tuleviku klubi president Raiko Mutle tõdes, et meeskond näitas head mängu ja suutis oma paremuse kindlalt võiduks vormistada. Teise liiga turniiritabeli keskel paiknevale Viljandi Tuleviku teisele oli see hooaja viies võit; kuue kaotuse kõrval on viljandlastel ette näidata ka üks viik.

Tuleviku teisega ühte gruppi kuuluv FC Tarvastu oli pühapäeval koduväljakul sunnitud tunnistama Rummu Dünamo suurt ülekaalu ja kaotas kohtumise 6:1.

Laupäeval olid jalgpalli meistrivõistlustel kavas ka kolmanda liiga üheksanda vooru kohtumised. Liiga lõuna grupis, kus osaleb kolm Viljandimaa võistkonda, teenis SK Tääksi võõral väljakul 8:1 võidu Tartu JK Löögi üle, Suure-Jaani United mängis kodustaadionil 1:1 viiki FC Tartuga ning Viljandi Tuleviku Vanakesed pidid võõral väljakul tunnistama turniiritabeli liidri Võru JK 6:1 paremust. («Sakala»)

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon,
Ülle Mällmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste
vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti
kella 9–17, lõuna kella 13–13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
«Sakala» ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juridiline aadress Gildi t 1, 51007
Tartu. Postiaadress Rütüli t 14,
80010 Pärnu.
Toimetuse käsikirju ei tagasta ja võ-
tab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse
üle pangakontole üks kord kuus
järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes «Sakala» avaldatud
artiklid ja fotod on autoriõigusega
kaitsitud teosed, mille reprodutsee-
rimine, levitamine ning edastamine
mis tahes kujul on ilma AS-i
Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõus-
olekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 86981

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta
võite pöörduda pressinõukogusse,
pn@eal.ee või telefon 646 3363.

Teisipäeval ei sündi-
nud Viljandis ühte-
gi last.

30 AASTA EEST

«Tee Kommunismile»,
30. VII 1983

25. juulil oli Vana-Võidus, Viiratsis ja Metsakalmistul rahvarohke. Gagarini-nimelise Näidisvõhustehnikumi rahvas ning inimesi rajoonikeskusest ja kauge-
maltki tuli kokku, et mälestada tema aastat tagasi meie keskelt lahkunud Tomas Soosalust tema 50. sünniaastapäeval. Vana-Võidus oli välja pandud fotonaitus ning demonstree-
riti filmi Tomas Soosalustest ja tema tegevusest.

Aerutajad jätkasid Pärnus karikasarja

Viljandi aerutajad võistlesid nädala eest Pärnus: laupäeval peeti seal Pärnumaa lahtised meistrivõistlused ning jagati karikasarja kuuenda ja seitsmenda sõidu kohapunktid.

Mööduvõtt algas reedel Pärnumaa lahtiste meistrivõistlustega. Kahe ja poole kilomeetrise ringil aerutasid siis võidu ühesed paadid. Kahel järgmisel päeval olid ühe- ja kahepaatidele 200 ja 1000 meetri distantsil kavas karikasarja etapid.

Meeste seas tuli 200 meetri ühekanuul võitjaks Tanel Heli. Koos Narva noormehe Roman Hozjainoviga oli ta parim ka kahekanuul. 1000 meet-

ris olid samad mehed kahekanuul teised.

Madis Vitsut sõitis 200 meetris välja kolmanda koha ja oli koos vend Mihkel Vitsutiga samal võistlusmaal teine. 1000 meetri distantsil sai Madis Vitsut ühekanuul teise ja Mihkel kolmanda koha ning kahekanuul pälvisid nad etapi võidu. Pärnumaa lahtistel meistrivõistlustel sai Mihkel Vitsut 2,5 kilomeetrise kolmanda koha.

Naistest oli Eve Külasalu kolmas ja sai tartlannast paarilise Ene-Ly Hennoga sama koha 200 meetris. Kolmanda koha pidi paatkond kahestüa arvestuses leppima ka kilomeetrise sõidul. Pärnumaa

lahtised meistrivõistlused lõpetas Eve Külasalu ühesüstal teisena.

Noormeeste B-klassi ühekanuul oli Ronald Volt 200 meetris teine ja kahekanuul teenis koos Taimo Priinitsaga kuldmedali. 1000 meetrit läbis Ronald Volt kolmanda tulemusena ning oli Taimo Priinitsaga kahekanuul võitja. Pärnumaa mööduvõttul tuli Ronald Volt noormeeste kanuul teiseks ja Taimo Priinits kolmandaks.

Aerutajate hooaeg jätkub tuleval nädalavahetusel Tallinnas, kus on kavas pealinna lahtised meistrivõistlused ja samuti kaks karikasarja kuuluvat sõitu. («Sakala»)

Viljandi aerutamisklubi noored mehed Taimo Priinits ja Ronald Volt said Pärnus sõidetud Eesti karikasarja 1000 meetri distantsil esikoha.

KINNISVARA

Müüa maja Abjas Aia t 15, veelgi soodsam uus hind 16 500 €, võimalik järelmaks. Andmed ja fotod www.city24.ee. Tel 501 1966.

Müüa renoveeritud korter (47 m², teine korrus) Paalalinnas. Tel 5560 9327.

Noor pere soovib üürida korteri Viljandis või selle lähiumbruses. Samas anda üürile renoveeritud 3-toal korter Tallinnast 35 km kaugusel. Tel 525 8943.

Soovin üürida korteri Viljandis. Tel 5559 8112.

Üürile anda 1-toaline korter Ramsil. Tel 552 6343.

SÕIDUKID

Ostame 1990.—2008. a sõiduautosid. Tel 5555 8120.

TEENUSED

Haljastustööd, tänavakivide paigaldamine, piirdeaiad. Tel 506 5614.

Halumasinatenus. Telefon 525 6015.

HÜDRO-VOOLIKUD
PARIMA HINNA JA KVALITEEDIGA
Võida ajas ja rahas!

OÜ Enberg T. E.
Paistu t 3-a, Viljandi
E-R kl 8–18, L kl 9–14
Tel 434 9090

Kaevude puhastus, sanitaartehnilised tööd. Tel 5813 5496.

Kanalisatsiooni- ja veetrassitööd, kaevetööd. Süvaveepumpade ja septikute paigaldus. Tel 521 7415.

Reoveemahutite ning septikute müük ja paigaldus koos kaevetööga. Tel 5306 5322.

Räästakastide ehitus ja remont. Tel 5832 3649.

Avaldame kaastunnet Koidile perega kalli ema

ERIKA LUTSU

kaotuse puhul.

Ulvi, Marika, Liivi, Sami ja Priit

Mälestame

ERIKA LUTSU

Avaldame kaastunnet Koidile ja Kairele perega ema, ämma ja vanaema surma puhul.

Vilja perega

Avaldame kaastunnet Koidile ja Katrinile peredega kalli ema ja vanaema

ERIKA LUTSU

kaotuse puhul.

Malle ja Kristiina perega

Katusetööd ja materjalid. Teras-, kivi-, bituumen- ja eterniitkatused. Müük ja paigaldus. Triimon OÜ tel 5636 7722. Mõõtmistööd ja hinnapakumised tasuta!

Piksekaitsetööd. Tel 5667 4254, www.piksepoisid.ee.

Puitfassaaditööd. Tel 5457 8759.

VISTEKEL OÜ
pakub
tagaluuktootuk-furgoonautoga
(2,5 t või 21 m³)
KOLIMIS- ja VEOTEENUSEID üle Eesti.
Teave tel 5344 5466.

Soojustamine puistevillaga. Tel 5665 0604, 502 0066.

Suur kaubik. Tel 515 2737.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

KOOLITUS

Soome tööohutuskaardikoolitus 3. aug Pärnus. Hind 85 €. OÜ Unigo Partners (koolitusluba nr 624OHTM), tel 5661 4656, www.aktuuaalkoolitus.ee.

TÖÖ

AS Mivar-Viva pakub tööd liinimehaanikule, tootmisosakonna transporditöölisele ja täiskasvanud noormeestele vaakumpakkijana. Töö kahes vahetuses. Tule kohe Lossi t 41 Viljandis. Info tel 433 3748, 433 4296.

Peatselt avatavasse tehnikakauplusse Karksis vajatakse müügimeest. Tel 5556 6995.

OTSID TÖÖD?

Tööd saab CE-kat AUTOJUHT,
kelle põhitöö on Soome ja Rootsi vaheline kaubavedu 25-meetrise autoga.
Nõudmised: Digimeeriku kaart, eelnev töökogemus poolhaakel või täishaakel.
Kasuks tuleb ADR ning inglise ja soome keele oskus suhtlustasandil.
Kontakt: 5340 0065 (Andrus Laul)

Vajame ehitusiniimest maja remondil. Tel 569 9984.

LOOMAD

Linnu talu Tagulas Valgamaal müüb Hy-Line tõugu 11 kuud munenud pruune ja valgeid kanu 2 €/tk E—P kl 8—14. Tel 503 1485, 501 7500.

Linnu talu müüb pühapäeval, 4. aug Hy-Line tõugu pruune ja valgeid 11 kuud munenud kanu 4 €/tk järgmistes bussijaamades: kell 8 Mustla, 8.30 Viljandi turg, 9.15 Suure-Jaani, 13.30 Olustvere, 14.20 Kolga-Jaani; tel 5397 3644. Teise ringi peatused: kell 15.10 Abja-Paluoja ja 15.40 Karksi-Nuias; tel 5559 4530.

METSAMATERJAL

Raieõiguste ja metsakinnistute ost. Kiire tehing. Pakun ka metsa ülestöötamise teenust. Tel 5332 5752.

PÕLLUNDUS

Müüa värsket toidukartulit. Tel 520 5578.

KAOTATUD

Endiselt on kadunud meie koer Nelli. Tal puudub kaelarihm, ta on kõhnem kui tavaline Saksa lambakoer, 8-aastane, sõbralik ja natuke arglik. Kes näeb sellist koera, võiks kutsuda ta enda juurde ja helistada tel 5349 5778. Helistada võib iga kell. Kui on võimalik, tehke pilt ja saatke meile, siis saame veenduda, kas see on meie koer või mitte. Ootame Nellit väga koju. Leidjale on vaevasu garanteeritud.

MÜÜK

Kaks aastat kuivanud must lepp 36 €/rm. Tel 5669 6972.

Kuivad pakitud kütteklotsid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Kuiv lepp ja saar. Tel 5551 4204.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalaudu. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa kase- ja lepaklotse 60 l võrgus, 1,50 € võrk. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa lõhutud küttepuud. Vedu tasuta. Tel 5683 0454.

Toores lepp 27 €/rm. Tel 5563 8552.

Eluraamatus lõppesid lehed.

Südamlik kaastunne Erikale perega kalli ema, vanaema ja vana-vanaema

MALLE ORAVA

kaotuse puhul.

KÜ Vesipappel elanikud

Südamlik kaastunne Marjele perega kalli ema, vanaema ja ämma

MAIMU MÄNNISTE

kaotuse puhul.

Heli ja Margus

Südamlik kaastunne Marjele perega kalli ema

MAIMU MÄNNISTE

kaotuse puhul.

Galina, Marge, Silvia, Tiit, Natalja, Irina, Anu ja Viktor

Avaldame kaastunnet Sirje Tedrele ema

HELJO KAPI

kaotuse puhul.

AS Viljandi Aken ja Uks

Sakala
sinu taskus!

www.sakala.ajaleht.ee

Igal ajal igas kohas ...

Müüa põranda-, voodri- ja ehituslaudu. Eri laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Pakitud kütteklotsid ja kamina-puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Põranda- ja voodrilaudad ning saematerjal. Vedu tasuta. Tel 5593 6326.

Voodrilaud.ee, parim hind. Tel 513 2021.

OST

Autoromude ost. Tel 5870 6737.

Mälestame head naabrit, Nihitalu perenaist

SALME SULTSENBERGI

Südamlik kaastunne omastele.

Prantsu talu pere

Kallist sugulast ja sõpra

VELLO NURKA

mälestavad Selma ja Eha perega.

Südamlik kaastunne Ly Kirdile isa

ALBERT VIDINGU

kaotuse puhul.

Tarvastu vallavolikogu
Tarvastu vallavalitsus

Mälestuste päiksekullas jääd sa ikka meiega.

Mälestame klassivend

GUDMUND LEPPA

Siiras kaastunne lähedastele.

Kärstna põhikooli
1963. a lõpetanud

NÄDALALÕPU PAKKUMISED
NELJAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

HELE VIINAMARI VICTORIA, kg
Itaalia, I klass

1.59

WÖRO RÖSTSI BULA GRILLVORST
400 g

1.49
0.99
2.48/kg

-33%

VALIO VÖRU EDAM JUUST
500 g

3.25
2.29
4.58/kg

-29%

SALVEST 3MIN LIHATA SELJANKA
480 g

1.19
0.79
1.65/kg

-33%

HELE ÕLU A.LE COQ ALEXANDER 6x0,568 l

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

3.95
1.16/l + pant 6x0.08

PAKKUMISED KEHTIVAD SÄÄSTUKAARDIGA 1. - 4. AUGUSTINI.

Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarketil põhjal 26.07.2013 seisuga. Piltidel on illustreeriv tähendus.

Terre Viljandimaal laeb!

Sul on kodus midagi, mida sa enam ei kasuta, aga ära visata ka ei raatsi...

ÄRA MURETSE!

Ajalehtedes Sakala, Pärnu Postimees, Järva Teataja, Virumaa Teataja ja Valgamaalane ilmut

IGAL LAUPÄEVAL RUBRIIK «KASUTATUD ASJAD»,

kus kasutatud asjade müügikuulutuse täheämrgi hind on vaid **1 sent ja pildi lisamine TASUTA!**

Kuulutusi võetakse vastu E-R 9–17 Sakala toimetuses Tartu tänav 8 l korrusel või e-postiaadressil kuulutused.sakala@ajaleht.ee. Info telefonil 433 0062.

NÜÜD!

KÕIK

Sakala kuulutused loetavad ka digilehes
www.sakala.ajaleht.ee

Igal ajal igas kohas ...

VÕHMA LINNA PÄEVAD

KESK-EESTI LAAT

MIKK SAAR & TANJA MIHHAILOVA

02.08.2013

ANS. DREAMERS ANS. SWINGERS
DJ KERMO HERT

ROLF ROOSALU BÄND
TRIBUTE TO GEORGE MICHAEL

03.08.2013

ANS. TRI TONES JA MARI ANN
DJ KERMO HERT

ESINEVAD KOHALIKUD ISETEGEVUSLASED VÕHMAST JA SÕPRUSLINNAST STENDEST
RAHVATANTSUANSAMBEL KULJUS
KESK-EESTI PEAVALLAVANEMA KONKURSS 2013
VÕRKPAAL 3-LIIKMELISTELE VÕISTKONDADELE, KIIRMALE, SASKU, LAUATENNIS, KOROONA,
JALGPALL VÕHMA VS PÕLTSAMAA VETERANID, VÕHMA RAMMUMEES 2013
ETTEVÕTMISI LASTELE JA NOORTELE TÖÖTOAD

ÕHTUSTEKONTSERTIDE ALGUS KELL 19.00 PILET 7€ SOODUSPILET 5€

WENDRE Toila PA Hotell Laitso REVISANEL ESTONIA

ÕÜ KOHVIK VÕHMA, PRENTON OÜ, JÜRI KALISTRATON, VÕHMA TÖÖTARE, SK VÕHMA, OÜ EHTUS, EESTI VALGUS OÜ

JALAD SELGA, RATTAD ALLA - KÕIK VÕHMASSE KOKKU!

Eesti lennupäevad 2013

3.-4. augustil Eesti Lennundusmuuseumis

Lennuprogrammi algus kl 11

Peaesineja JURGIS KAYRIS - endine maailma-meister õhuakrobaatikas

www.lennundusmuuseum.ee

Eesti Õhuväe demolenend
Piirivalve lennusalga päästeoperatsioonid
Langevarjuhüpped
Mudellennukite demonstratsioonid
Huvilennud

SILVETEK OÜ

Tel 518 6855, 5343 2882,
e-postiaadress silvete@hot.ee.

KOLLER-KAUBALINN
VILJANDI-TALLINN-VILJANDI

LEMEKS USALDUSVÄÄRNE PARTNER AASTAST 1993

- METSAKINNISTUTE JA RAIE OST
- METSAMATERJALI OST
- RAIE- JA TRANSPORDITEENUS

www.lemeks.ee
Tel +372 502 1666, 799 1474
margus.juhkam@lemeks.ee

OLLY KATUSED ja LISATARVIKUD

KINDEL KATUS OTSE TOOTJALT!

5347 4353 • viljandi@olly.ee
Leola 58, Viljandi
www.olly.ee

TOLMETS TOLMETEX OÜ

MUSTA JA VÄRVILISE METALLI KOKKUOST
ALATI PAREMAD HINNAD
KARKSI-NUIA, VILJANDI MNT 3C
☎ 16961 WWW.TOLMETS.EE

ROCKRAMP

WINNY PUHH NO-BIG-SILENCE OTT LEPLAND SHANON HU? DND PEDIGREE HND DRIVEN SININE EMERALD

SOUL THROWER, REDNECK RAMPAGE, THE ANGUS, PSYCHIATRIC WARD, EPOCHE, SIBYL VANE, KÕOMES, NION, WYRM SUB TERRA, SLIPPERY SLOPE, JOHN 4, SLINGHUNT, THRASHLESS, HAJAMEESED KUNZNIKUD, PÖÖLOY GLÄÄNZ, MACHETE, THE FUXK, OF ROOFS, GENES AND STOLEN MEANINGS, ZIGGY WILD, MAXTRAKTOR, JETPACK STANLEY, LIQUI FUZZ, UDU, S.E.K.S., DEATHCATS, THROCYTE, PAHA POLLY

01-08-2013 KUNI 03-08-2013
VILJANDI LOSSIMÄED, VILJANDI TUDENGIKLUBI

PILETID SAADAVAD PILETILEVISI!
[HTTP://WWW.ROCKRAMP.EE](http://WWW.ROCKRAMP.EE)

LAUPÄEV, 3.AUGUST PÄRNU VALLIKÄÄR

VÄRAVAD AVATAKSE KELL 19.30 KONTSERT KELL 21-00

1.-3. AUGUST EELMÜÜGIST
JA VALLIKÄÄRUS KOHAPEAL
PILET 10 EUROT

**MODERN TALKING
RELOADED
TRIBUTE-SHOW
SAKSAMAALT
ALUSTAB
ORIENTEERUVALT
KELL 22.30**

MODERN TALKING RELOADED

(Saksamaa)

Kõlavad kõik Modern Talkingu parimad laulud läbi aegade:
You're My Heart, You're My Soul Brother Louie Cheri, Cheri Lady
You Can Win If You Want Geronimo's Cadillac Atlantis Is Calling jpt.

Pilet hinnaga 10 eurot müügil
Piletilevis, Piletimaailmas
ja Statoilides
Kontserdipäeval tund enne
algust Pärnu Vallikäärus.
Lapsed alla 7 aastat tasuta.

**LAPSED
KUNI 7a (k.a.)
TASUTA!**

APELSIN

**ÕHTUT JUHIB
MÄRT RANNAMÄE**

Kaasatoodud toidu ja joogiga kontserdile ei pääse! Koduloomad jätke koju!
Tulge varem kohale, et vältida järjekorras seismist. Kontserdi esimeses osas
esineb Apelsin. Teises osas Modern Talking Reloaded tribute-show Saksamaalt.

